БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 178 (11776)
1968 оной июлиин 31, среда

сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ МОРДОБО

...Эвзэнэй урда тээ хэлсэжэ ойлголсоһоной ёһоор, Советскэ Союзай ...оммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой, Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй хоорондо хэгдэхэ уулзалгада хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев; КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд — Г. И. Воронов, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест; КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд — П. Н. Демичев, П. М. Машеров; КПСС-эй ЦК-гай секретарьнаР К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев гэгшэд энэ оной июлиин 28-да Москваһаа мордоо.

...СС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ, КПЧ-гэй ...гай ПРЕЗИДИУМЭЙ ХООРОНДО БОЛОҺОН УУЛЗАЛГА

Энэ оной июлиин 29-дэ, Тисса мүрэн дээрэхи Чиерна гэжэ городто КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ба КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй хоорондо уулзалга боложо эхилээ.

КПСС-эй талаһаа энэ уулзалгада: КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев; КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд — Г. И. Воронов, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест; КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд — П. Н. Демичев, П. М. Машеров; КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар — К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев гэгшэд хабаадана.

КПЧ-гэй талаһаа—КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчек; КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүд — Ф. Барбирек, В. Биляк, О. Черник, И. Шпачек, О. Шветска; КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидадууд — А. Капек, И. Ленарт, Б. Шимон; Централька хиналта-шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ М. Якеш гэгшэд хабаадана.

Мүн Чехословакиин талаһаа Чехословакиин Социалис Республикын Президент Л. Свобода уулзалгада хабаадалсана.

Тисса мүрэн дээрэхи Чиерна городто, июлиин 29-дэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй хоорондо хэлсээнэй хэгдэхэ үедэ хоёр талаһаа үгэ хэлэһэн хүнүүд өөһэд өөһэдынгөө һанамжа болон хараа бодолнуудые мэдээсээ.

Удэшэлэн хэлсээн үргэлжэлөө.

...ҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАДТА УЛААН ТУГ ОЛГОГДОО

...ажалай продуктнуудые үйлэдбэри ба бэлэдхэл ехэ болгохын ...мал ажалай продукциин еди... ажалай гаргаша тон багаар ...адууһа малай болон шубуунай ...эмэ дээшэлүүлхын түлөө ав...то республиканууд, хизаар..., областьнуудай, мүн автономито областьнуудай дунда дэлгэр... Бүхэроссиин социалис мүрысөө...нүүдээр, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС 1968 ...түрүүшын хахад жэл соо түрүүнүүдые торо дурсагдаһан ...нуууд, республиканудта ол...гэбэл: баруун-хойто зонодо — ...ско область, түбэй зонодо — ...нска болон Рязанска область... Волго-Вятска зонодо — Горь... область, түбэй хара шоройто ...— Липецкэ область, Волго...ай зонодо — Ульяновска об..., Хойто-Кавказай зонодо — ...дарскэ хизаар, Баруун Сибириин зонодо — Новосибирскэ об..., Алас-Дурна зүгэй зонодо — ...овска хизаар, Хойто талын зонодо — Коми АССР. Мүрысөөндэ ...гараад, түрүү һуури эзэлэгшэдтэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд, тэрэшэлэн тус бүридөө 10 мянган түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха юм.

Социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлэгшэд гэхэдэ: баруун хойто зонодо — Ленинградска область, түбэй зонодо — Калужска, Ивановска, Тульска областьнууд, Волго-Вятска зонодо — Мордовско АССР, Марийска АССР, түбэй хара шоройто зонодо — Курска область, Волго шадарай зонодо — Пензенскэ область, Татарай АССР, Хойто-Кавказай зонодо — Ставропольско хизаар, Алас-Дурна зонодо — Сахалинска область, хойто талын зонодо—Яхадай АССР. Ураалай болон Зүүн-Сибириин зононуудай автономито республиканууд, хизаар, областьнууд, мүн автономито областьнууд социалис мүрысөөнэй условинуудые дүүргээгүй байһан хадань, дамжуулгын Улаан тугуудые болон мүнгэн шангуудые олгохогүй гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС шиидхээ.

(ТАСС).

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ—ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

ЖЭГДЭРЭН ОРОО

Түнхэнэй аймагай Саянай совхоз дүрбэн отделениһээ бүридэнэ. Отделенинүүдынь хоорондоо балайшье холо зайда байдаггүй юм. Энэнь нягта холбоо барисаатай байхадань таарамжатай. Нэлэнхы үргэн үбһэ ногоотой газар нюдэ баясаан долгилно. Хамта 3203 гектар сабшалангай газартай. Энэ жэлдэ 30360 центнер үбһэ тэжээл хуряажа абаха түсэбтэй. Урдаа табиһан энэ түсэбөө Саянай совхозой хэр дүүргэжэ байһые хаража үзэе.

— Үнгэрэгшэ хабар ехэл шахардуу байдалда орообди. Ута унжагай, гасуур хүйтэн хабарай болоходо үбһэ тэжээлнай хүрөөгүй шахуу. Тиимэһээ энэ жэлдэ бүхы хаба шадалаа гаргажа байнабди,— гэжэ совхозой директор А. С. Ошоров хөөрэбэ.

Энэньшье арсалтагүй зүб лаб даа. Хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй һанаагаа зобохонь оройдоошье гайхалгүй. Хабар, үбэлэй шэрүүн сагта мал адууһандаа бардам хүрэмэ үбһэ тэжээл саг болзор соонь бэлдэжэ абаха гээшэ хойшолуулашагүй нангин зорилго болоно бшуу.

Энэ талаар Саянай совхоздо горитойхон ажал хүдэлмэри ябуулагдаа. Үбһэндэ орохоһоо холо урид тракторна болон морин сенокосилканууд бүри мүһэн заһабарилагдаад байһан байна. Гадна бургааһатай, болдогтой газарай ногоо сабшажа хуряахада хэрэгтэй болохо хажуурнууд, гар тармуур, бухал шэрэхэ нагшуурга гэхэ мэтэ эртээнһээ бэлэдхэгдээд байһан.

Түс совхоз үбһэ хуряалгадаа июлиин гурбанһаа жэгдэрэн орожо эхилээ һэн. Богонихон саг соо хуряажа абаха эрмэлзэлыень арба гаран хоногто таһалгаряагүй ороһон бороо хура һаатуулжархёо. Гэбэшье гар хажуураар түглэ шугытай, болдог намагтай газараа сабшажа үргэлжэлһөөр байгаа.

Совхозой хоёрдохи отделени сабшалангай 670 гектар газартай. Июлиин арбан табанай мэдээгээр хамта 120 гектар сабшалангай ногоо сабшажа, ехэнхи талмайгаа һурилжэ үрдеэ. Отделениин бригадир Владимир Цыреторович Бандеевтэй уулзажа хөөрэлдэхэдэ, иигэжэ мэдүүлбэ.

— Энэ жэлдэ бидэнэр урда урданайхиһаа һураггүй эршэ хүсэтэйгөөр үбһэндөө орообди. Хорин хоногой турша соо үбһөө сабшажа абаха зорилго урдаа табяа һэмди. Теэд хии бараан боложо, арба гаран хоногто ороһон бороо мүртэй юумэ хүүлбэгүй. Гуша гушан хүнһөө бүридэһэн дүрбэн звенотойбди. Звено бүхэн хоорондоо мүрысэнэ. Илаһан звено урмашуулагдажа байдаг. Жэмһэгэй дунда һургуулиин һурагшад бидэндэ жэл бүхэндэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Мүнөө жэлшье 80 һурагшад үбһэн дээрэ хүдэлжэ байна. 9-дэхи классай һурагша Сыденова үдэрэй 30 сото хүрэтэр үбһэ сабшана. Тиихэдэ морин косилкашан, 9-дэхи классай һурагша Даданов, пенсионернүүд Жамьянов, Ангаров гэгшэд үдэр бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

Үбһэшэд дээгүүр автолавка графигайнгаа ёһоор ябажа байдаг юм. Гадна шэнэ газетэ, журналнууд үдэр соогоо хүргэгдэдэг. Үбһэнэй үедэ элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ агитаторнууд томилогдоо. Транзисторна радио сүлөөтэй сагтаа шагнадаг. «Сахилгаан» газетэ удааруулагдангүй гаргагдажа байдаг заншалтай. Үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэһэн түрүүшүүл тухай, мүн муугаар хүдэлжэ байһан хүнүүдые шүүмжэлһэн мүрнүүдые тэндэнь уншажа болохоор.

Гурбадахи, дүрбэдэхи отделенинүүдтэ үбһөө богони болзор соо, һайн шанартайгаар абаха хүдэлмэри дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байнхай. 200 гектар сабшалан арбан хоёр хоногой турша соо унагаагдаа. Үбһэндэ хамта 100 хүн ябана. Хүнүүдэйнгээ үсөөн дээрэһээ нютагайнгаа пенсионернүүд болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые шадахынгаа зэргээр туһаламжа үзүүлхыень гуйһан байна. Хамта жараад хүн нэмэжэ үбһэндэ хабаадуулагдаха болонхой.

Совхозой дирекци болон партийна организациин зүгһөө үбһэ хуряалгаяа түргэн болзор соо дүүргэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана.

Наратай дулаан сагые һамбаашалан, шэмэтэй һайхан үбһэ ногоо малдаа хуряажа абахын түлөө Саянай совхозой хүтэлбэрилэгшэд хүсэ шадалаа гамнанагүй. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй республикын колхоз, совхозуудай ажалшадта «Үбһэеэ хаһа сагтань, эрхим шанартайгаар хуряае!» гэһэн хандалгыень тус совхозойхидой хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад, урагшатайгаар хүдэлжэ захалһаниинь һайшаалтай.

Ц. ХАМАЕВ.

ХҮДЭРИИНХИДШЬЕ ХОЖОМДОНОГҮЙ

«Үбһэеэ хаһа сагтань, эрхим шанартайгаар хуряая!» гэһэн Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй республикын колхоз, совхозуудай бүхы ажалшадта хандаһан нээмэл бэшэгые хүдэриинхид халуунаар дэмжэнэ. Тэдэнэр ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тон богони болзор соо, һайн шанартайгаар хуряажа абаха зорилго урдаа табинхай.

Совхозой луговодууд байгша ондо сабшалан дээрээ ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Бүхыдөө 10 041 тонно наг шэбхэ гаргагдаа, 333 гектар талмай үтэгжүүлэгдээ һэн. Тиихэдэ 1804 гектар сабшалан уһалагдаһан, тэдэнэйнь 1340 гектарынь хоёр дахин ундалуулагдаһан байха юм. Дүй дүршэл ехэтэй үнинэй луговодууд М. Замерев, И. Серебренников, Б. Чагдуров, Д. Цагадаев гэгшэд бүришье һаа оролдосотойгоор даажа абаһан участогуудаа үтэгжүүлһэн, шулуу модонһоонь, шугы бургааһанһаань сэбэрлэһэн, садатарнь уһалһан байха юм. Посхоод бариха һургааг, һаднаг үбэлдөө элбэгээр бэлэдхэһэн, баригдаха газартань абаашагдаһан байна.

Һаяхан би совхозой главна агроном нүхэр Соболевтой уулзажа хөөрэлдэбэб.

— Сабшаламнай энэ жэлдэ һайнаар ургаа. Зарим газарта хүнэй үбсүү тулама үндэр, үдхэн ногоон гараа. Энэмнай сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула хэгдэһэн хүдэлмэриин аша үрэнь болоно гээшэ,— гэжэ хөөрэнэ.—Бүхыдөө 2209 гектар сабшалантайбди. Гектар бүриһөөнь дунда зэргээр 20 центнер гэхэ гү, али хамтадаа 44 174 центнер үбһэ хуряажа абахамнай лабтай гэжэ үгэ алдахаар лэ байна.

Энэнь һайн лэ гээшэ. Хүдэриинхид үнгэрһэн жэл гуша гара мянган центнер үбһэ бэлэдхээ һэн. Тэрэнь малай үбэлжэлгын дүүрэтэр арай шамайхан хүрөө һааб даа. Зарим отделенинүүд холын газарһаашье үбһэ шэрэхэ баатай болоо һэн. Тэрэнь һургаал боложо үгөө ха юм. Дахинаа иимэшүү бэрхэшээлдэ орохогүйн тулада сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри шангаханаар ябуулагдаа гээшэ.

Энэ ургууһан һайн ногоогоо гээлтэгүйгөөр сабшажа абахын тулада эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри эндэхид бэелүүлээ. Мүнөө тус ажахыда бүхыдөө 35 звено эмхидхэгдээ. Мүн үшөө оньһожоруулагдамал хоёр отряд үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлнэ.

Тэжээл бэлэдхэлдэ ябагшадые урмашуулхын тула нэмэлтэ түлбэри үгтэхөөр хараалагдаһан байна. Жэшээнь, хаһа саг соонь һайн шанартай үбһэ сабшаха түсэбөө үлүүлэгшэдтэ центнер бүхэнэйнь түлөө гол түлөөһэн дээрэнь үшөө 30 процент нэмэжэ түлэгдэнэ. Гээлтэ хоролтодо оруулангүй, сэбэрээр сабшалангаа хуряажа, шанартай һайн үбһэ абаһан звеногойхидто абаһан салин дээрэнь 15 процент нэмэлтэ түлөөһэн үгтэнэ. Тэрэнһээ гадна бэлэдхэгдэһэн бүхы үбһэ тэжээлэйнь 10 процент үбһэшэдтэ хабаадалсаһанайнь зэргээр хубаагдаха юм.

Звенонууд, отделенинүүд, мүн үбһэшэдэй хоорондо мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалайнь дүн арбан хоног болоод лэ согсологдожо байна. Мүрысөөндэ илажа гараһан звенодо дамжуулгын Улаан туг, эрье хонии шан үгтэнэ. Харин шалгараһан түрүү отделенидэ дирекциин, парткомой ба хүдэлмэришэдэй комитедэй зүгһөө дамжуулгын Улаан туг, 20 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын үедэ хүдэлмэришэдые ажаһуудалай, соёл культурын, худалдаа наймаанай, мүн медицинскэ талаар хангалга һайнаар эмхидхэхэ хэмжээнүүд хараалагданхай. Мүнөө үбһэшэдтэ автолавка ошоно, агитаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Мүн кинокартинашье таһалгаряагүй харуулагдажа байна.

Тээсгэнэй хура бороотой байбашье һаань, совхозой бүхы үбһэшэд сабшалан дээрээ эмхитэйгээр гараа. Тэдэнэр түрүүшээр намаглиг газарай, ой модоной соорхойн, шугы бургааһанай захаархи ногоо сабшажа эхилээ һэн. Илангаяа Бага-Хүдэриин, Дунгын үбһэшэд амжалтатайгаар хүдэлнэ.

Мүнөө нэлэнхы сабшаландаа орожо, бүхы техникэеэ табижа, тэндээ «гарта хүлтөөрөө» орожо, богонихон болзор соо үбһэеэ хуряажа абахаар эршэ хүсэтэйгөөр ажаллана. Юрэдөө үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын бүхы заабарие наринаар сахижа, сабшалга, хуряалга, һурилэлгын хоорондо забһар гаргахагүй гэжэ бүхы звенонууд тэмсэнэ. Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой үбһэшэдэй энэ хүсэлэл оролдолгонь саг болзор соогоо бэелүүлэгдэхэ байһандань найдагдана.

Ц. БАБУШЕЕВ,
Хабаровскын партийна дээдэ һургуулиин һурагша.

ТҮРҮҮШЫН 70 ГЕКТАР

ЗАГАРАЙ. (Телефоноор абтаба). Эрхирэгэй совхозой хоёрдохи отделениин механизаторнууд Д. Дондуков, Ш. Цыреторов гэгшэд мүнөө жэл эгээл түрүүлэн үбһэндөө орожо, хажуурай түрүүшын зүргэ гаргаба. Үнгэрһэн хоёр долоон хоногто тус отделениин үбһэшэд 70 гектарта үбһэ сабшаад, һурилһэн байна.

БҮХЭДЭЛХЭЙН IX ФЕСТИВАЛЬ ДЭЭРЭ

„ВЬЕТНАМ, ШАМТАЯА ЗҮРХӨӨРӨӨ НЭГЭДЭНХЭЙБДИ!“

...тивалиин эзэд июлиин 29-дэ ...һаа эртэ бодоһон байгаа ёһо... Тиихэдээ Софиин комсомолшууд, ...шад «Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын түлөө» гэһэн гаршагтай улаан ...нуудые газаа ябаһан зондо барихын тулада ниислэл хотын үйлдэмжэдэ, бульвар талмай дээрэ ... һэн. Тэрэ үглөөгүүр ДРВ-гэй Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын эдир түлөөлэгшэд ...нээһээ бүришье эртэ бодоһон ...магадгүй. Имагтал ехэ тухай үдэр болохоёо байгаа бшуу. Тэ... клубуудта, аудиторинуудта, ...ятинуудай дээрэ, институдуудай газар тарялангай кооперативуудай ...лэжэ байһан юм. Фестивалиин ...рамын ёһоор, июлиин 29 хадаа ...кын империалистнуудай ээрэгүйрэмхэй добтолгодо эсэргүү ...намай баатарлиг арадай, мүн ... залуушуулай тэмсэлтэй ...үүлэй һаналаа нэгэдэлгын үдэр ...

...Вьетнамай гэр балтааһануудые ...һан, үнэһэн шандаруу газар ...ай дээрэ амгалан тайбан байхые ...һэн хүн бүхэнэй сээжэ зүрхэ ...гожо байнхай. «Америкын им...листнууд Вьетнамһаа тони...», «Вьетнам илахал!», «Вьетнамай патриодууд таанадтаяа хамта...» гэһэн иимэ лозунгнуудые бүхы ...һөө суглараһан олон түмэн хү..., басагад нюдаргаяа зангидан ...аралдажа байба. Дүрбэ дахин ...һон олоной митингнүүд дээрэ тэ...дэ хабаадагшад баатарлиг вьет... арадай үнэнтэ зүб хэрэгэй ман... байһанда сохом этигэжэ найда... аха дүүгэй ёһоор һаналаа нэгэ... байһан өөһэдынгөө мэдэрэл ...хэйлэн харуулаа.

...Фестивалиин түүхэдэ анха түрүү... Болгариин ниислэл хотодо ...намтай һаналаа нэгэдэлгын ажа... субботник үнгэргэгдөө һэн. За...улай цехүүд соохи станогуудай ..., мүн шэнэ барилганууд дээ..., Софи шадархи тарялан дээгүүр Вьетнамда туһалха жасада зорюулан, бүхы түбинүүдэй түлөөлэгшэд хүдэлжэ гараа.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федераци, студентнүүдэй уласхоорондын Холбоон фестиваль дээрэ «Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын түб газар» гэжэ клуб нээһэн байна. Тэндэ ууҗам салуу байшангай хоёр дабхарта фотодокументнүүд, ном һудар, плакадууд харуулагдана.

«Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын түб газар» нээхэ дээрэ Та Куанг Тьен түрүүтэй ДРВ-гэй залуушуулай делегаци, Чан Ван Ты гэгшын толгойлһон Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын эдир түлөөлэгшэд, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Е. Тяжельников түрүүтэй совет делегадууд ерээ. Эндэ болоһон митинг дээрэ газар дэлхэйн дээрэхи хүбүүд, басагад бүгэдөөрөө түримхэй дайсанние дараха түгэс илалта туйлаха саг хүрэтэрнь болото туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байхабди гэжэ Вьетнамдахи үетэн нүхэдтөө найдуулаа. Энэ хадаа имагтал халуун уулзалта болоһон юм.

Фестивалиин хүдэлмэриин түрүүшын үдэр болохо июлиин 29 баатарлиг вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын хүдэлөөнэй түүхэ домотто хэгэ мүнхэдөө орохо юм. Залуушуулай хуралдаанда хабаадагшадай байрлаһан «Гара Искыр» гэжэ фестивальна бишыхан хото бурьялан сууряатана. Фестивалиин программын ёһоор, Вьетнам тушаа асуудалда зорюулһан энэ үдэрэй алдарта үйлэ хэрэгүүдэй нэгэн гэхэдэ тэндэ болоһон митинг юм.

...Вьетнамай һаналаа нэгэдэлгын түб газарта орохо үүдэнэй дэргэдэ тус ороной патриодуудта туһалха жасада мүнгэ суглуулган болоно.

Совет делегациин клубай байрлаһан бульвар дээрэ хүн зон олон харагдана. Тэрээгүүр ябаһан хүнүүд алхамаа аалидуулна, машинанууд зогсоно. Эндэ ороод гарахаяа Софида һуудаг зон, фестивалиин айлшад ерэһэн байха юм. Клубые ехээр һонирхожо харана. Клубай ээдэй дунда космонавтанууд Валентина Николаева-Терешкова, Алексей Леонов гэгшэдэй байлсаһаниие хараадаа абаха болоо һаа, тэрэньшье ойлгосотой болохо юм. Манай клубай үүдэндэ ерэжэ зогсоһон автобусууд сооһоо сэрэгэй хубсаһатай ДРВ-гэй арадай армиин сэрэгшэд, Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын түлөөлэгшэд буунад. Тэдэниие ВЛКСМ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Е. Тяжельников үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Совет үетэн нүхэдынь вьетнам дуу дуулажа, айлшадта хүндын мүртэ талха-дабһа барюулна. Вьетнамай залуушуул айхабтар ехэнүүд баглаа сэсэгүүдые гартаа баринхай.

Конференц-зал соо митинг болобо. Тэрээн дээрэ үгэ хэлэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь А. Камшалов иигэжэ хэлээ.

— Аха дүү вьетнам арад зондо туһалдатгүй хүн гэжэ Советскэ Союзда нэгэшье байхагүй. Хүндэтэ ханинар, бидэнэр таанадтай һаналаа нэгэдэлгэеэ энээнһээ хойшодоошье бэхижүүлхэ байхабди гээд найдуулнабди.

Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын делегациие хүтэлбэрилэгшэ Чан Ван Ты тэгшэ митинг дээрэ харюу үгэ хэлээ.

Вьетнамай искусствын мастернуудые фестивальда хабаадагшадай болон айлшадай, мүн Болгариин ниислэл хотодо һуудаг зоной али тухай ехэ халуун дулаанаар угтаһаниие дамжуулха тэхэдэ тааруу үгэ хүүр олдоногүй. Вьетнамай артистнуудай баярай концерт табиһан Иван Вазовай нэрэмжэтэ арадай театрай ендэр үнгэ бүриин сэсэгүүдээр бүрхөөгдэнхэй харагдаа һэн.

Тэрэшэлэн вьетнам арадай ашаг туһа аршалан хамгаалха асуудалнууд хадаа уласхоорондын асуудалаар болоһон хуралдаан дээрэ, уласхоорондын студентнэрэй клуб соо эхилһэн үгэ буляалдалганда хабаадагшадай гол анхарал хандуулна.

(ТАСС).

СОФИ. Залуушуулай,, студентнэрэй бүхэдэлхэйн IX фестивальда хабаадагшад. Эндэ табан түбиин эдиршүүлэй түлөөлэгшэд ерэнхэй. Европын 31, Азиин тэды шэнээн оронуудай, Африкын 49 гүрэнэй түлөөлэгшэд сугларба. Америкэ түбиин 29 орон, Австрали ба Океаниин 3 орон түлөөлэгдөө. Бүхэдэлхэйн IX фестивалиин тугууд доро 149 ороной хүбүүд, басагад сугларaa. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фестивалиинхид Софиин үйлсөөр дабшажа ябана.

(ТАСС). Фототелеграфаар абтаба.

КОМБАЙНУУД ЗАҺАГДАНА

Оробһо таряан эдеэшэжэ, һэбшээ һалхинда долгилжо харагдадаг болоо. Энэ жэл Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо таряанай ургаса һайн.

Ургаса хуряалгадаа колхозой механизаторнууд оролдосотойгоор бэлдэжэ байнхай. Мүнөө таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэ машина, техникэ хүсэд бэлэн болоо тоогой.

Коммунист Алмаз Харасович Муратаев 1966 ондо холын Татар оронһоо иишэ нүүжэ ерэһэн юм. Мүнөө энэ залуу механизатор оролдосотой бэрхэ ажалаараа бүгэдэндэ хүндэтэй, суутай болонхой.

Үшөөтэйн сомоной Соведэй депутат Алмаз Муратаев комбайнернуудай дутамаг дээрэһээ ургаса хуряалгын үедэ комбайнай рульда һууха гэжэ шиидээ. Тиигэжэ тэрэ комбайнаа бүрин һайнаар бэлдэжэ, үглөөшье поли дээрэ гарахаар бэлэн болонхой.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.
Зэдэ.

АМЖАЛТАТАЙ

Үдэ голоор модо урадхуулга түлэг дундаа. Эндэхи модо урадхуулгын конторын, Хүрбын участогай хүдэлмэришэд зунай сагта модо урадхуулха даабаряа августын 31-дэ дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан юм.

Хүрбын участогай хүдэлмэришэд урдаа табиһан зорилгоёо заатагүй бэелүүлхые оролдон, габшагайгаар ажаллана. Июлиин 21-дэ Онохойн модо урадхуулгын участогай хүдэлмэришэдтэ 250.000 кубометр модо дамжуулан үгэбэ.

Оньһон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаһан тракористнууд А. А. Афанасьев, А. Иванов, модо урадхуулагшадай бригадирнууд И. Травкин, А. Бакланов гэгшэд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, гүрэндэ тушаагдаһан модо гээлтэ хоролтогүйгөөр урадхуулна. Эдэнэрэй нэрэнүүд Үдын модо урадхуулгын конторын Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэнхэй. Эрхим һайнаар ажаллаһан 40 хүдэлмэришэн «Забайкаллес» комбинадай үнэтэ бэлэг, Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэн урмашаба.

Д. АЮШЕЕВ.

ПАРТИЙНА КОМИТЕДЭЙ ҮДЭР БҮРИИН ХЭРЭГ

СОЦИАЛИС УЯЛГА БА ПАРТКОМ

Суулгын совхоз республика дотороо мэдээжэ болоһон ажахы ааб даа. Нёдондо энэ совхозой ажалша бэрхэ коллективтэ Совет засагай алдарта табин жэлэй ойн хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй Дурасхаалта туг барюулагдаа һэн. Энэ үндэр ехэ хайра шанда хүртэхэ золтой байһан коллектив ажалай үшөө үндэр амжалта туйлахаар зориглон, хүдөө ажахын продукци абалгаар табан жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн уряатайгаар республикынгаа хүдөөгэй ажалшадта хандажа, үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эхи табиһан байна.

Суулгынхид нимэ һайн һайхан, һайшаалта үүсхэл эдэбхи гаргахынгаа урда тээ хожомоо «саһан дээрэ салд һуухагүйн» тула бүхы арга боломжоёо али талаһаань хаража, тооложо, бодомжолжо үзөө һэн. Совхозой дирекциин, партийна комитедэй даабаряар мэргэжэлтэдэй, коммунистнуудай тоо, хэмжээнүүд дээрэ хэды олон нойргүй һүни үнгэргэһэнииие хэн тоолооб даа! Партийна комитедэй гэшүүд отделени, фермэ, отара бүхэнөөр ябажа хүнүүдээр хөөрэлдэһэн байха. Партийна комитет бүхы ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие энэ үндэр уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэлгэдэ шэглүүлэн зохёогоо бэлэй.

Тэрэ гэһээр 1968 оной хахадынь үнгэрбэ. Намарай эхинэй бултайхань дүтэлөө. Зарим тэдыхэн дүнгүүдые гаргалтай гэжэ һанагдана. Совхоз хүдөө ажахын продукци абалгаар хахад жэлэйнгээ түсэб, уялгые хэр һайнаар дүүргэжэ шадааб? Даб дээрэ хаража үзэхэдэ, муу бэшэ. Гүрэндэ мяха ба үндэгэ тушааха түсэб, уялгашье үлүүлэн дүүргэгдээ. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ түсэбөөр 1000 центнер мяханай тушаагдахаар хараалагдаһан һаа, 1159 центнер тушаагдаа гү, али социалис уялга 59 центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ. 387 100 үндэгэн тушаагдаа. Энэнь уялгые 87 мянгаар үлүүлнэ. Һү тушааха түсэб дүүргэгдээ. Гэбэшье уялгадаа арайхан хүргэгдөөгүй. Ноохо хайшалалга, тушаалга амжалтатайгаар үнгэрөө.

...Бидэнэр совхозой парткомой секретарь Александр Филиппович Плюснинэй кабинет соо һуунабди. Александр Филиппович үглөөнһөө нааша отделенинүүдээр ябажа эсэшэнхэй.

— Үбһэндөө хүсэд орожо ядашообди,— гэжэ һанаата болоно.

Мал ажал эрхилдэг совхоздо тэжээл бэлэдхэхэ хэрэг хадаа харюусалгата асуудалнуудай нэгэн болоно. Хүдөө ажахын продукци абалгаар социалис уялгаяа дүүргэлгэ тэжээлэй хэр зэргэ бэлдэлгэһээ эрид дулдыдана.

— Нёдондо малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шадангүй, панхаруудтан алдаа һэмди,— гэжэ нүхэр Плюснин хөөрэнэ.— Бүдүүн тэжээл оройдоо 61 процент, силос 36 процент бэлдэгдэһэн байгаа. Үбһэнэй шанаршье һайн бэшэ һэн. Мяха, һү абалгаар хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээ, теэд ямар аргаар дүүргэгдээб? Бүхы хаба шадалаа. оролдолгоёо, хүсэеэ гаргаабди. Түсэб, уялгаяа саашадаа нигэжэ дүүргэхэ болоо һаа, урагшатай хэрэг бэшэ даа...

Үнэхөөрөөшье совхоздо түгшүүрилтэ байдал тохёолдохоо байна. Тэжээл бэлдэлгын халуун хаһа oроо. Теэд эндэ нёдондохи алдуу дабтагдана. Юуб гэхэдэ, совхозойхид үбһэндөө эмхи гуримгүйгөөр оронхой. Саашадаа нигэжэ байгаа хадаа тэжээл бэлдэлгын түсэб яашье дүүргэгдэхэгүй.

Тэжээл бэлдэлгын асуудалда партийна комитет анхараагүй гэжэ хэлээ хада алдуу болохо. Энэ асуудал үшөө июниин 15-да коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиихэдэ зохид хэмжээнүүд хараалагдаһан, парткомой гэшүүдтэ тусхай даабаринууд үгтэһэн байна. Харин хараалагдаһан хэмжээнүүд хэр зэргэ бэелүүлэгдэнэб, ямар эмхидхэлэй хүдэлмэри үнгэргэгдэнэб гэжэ партийна комитет сагтаа һонирхоогүй бшуу.

— Тэжээл бэлдэлгэ дээрэ партийна бүлэгүүд эмхидхэгдэхэ,— гэжэ нүхэр Плюснин найдуулна. Теэд энээндэ өөрөөшье этигэнэгүй хэбэртэй.

— Парткомдо, партийна суглаанда партийна бүлэгүүд тухай асуудал хэлсэгдээ һэн гү? — гэжэ бидэнэр һонирхообди.

— Үгы, үшөө хэлсэгдээгүй. Һаяар хэлсэгдэхэ ёһотой,— гэжэ Александр Филиппович харюусана.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ малшад хабаадаха ёһотой. Нёдондо совхозой түб — Суулга тосхоной малшад өөһэдынгөө хүсөөр 800 центнер үбһэ бэлдээ һэн. Мүн Алташын адагай малшад энээнһээ бага бэшые бэлдэһэн байна. Харин мүнөө малшад үбһэндэ гарахаяа яаранагүй.

Гурбадахи отделениин һүн һаалиин фермые даагша Жамбал Будаевич Цыбикжапов иигэжэ хэлэнэ:

— Нёдондо тэжээл бэлдэлгэдэ ябаһан малшадта тон бага түлбэри үгтөө һэн. Тоолоожо үзэхэдэмнай, зарим нүхэднай үдэртөө нэгэ түхэригһөө үлүүе оложо шадаагүй. Малшад иимэ түлбэрие зүбшэхэгүй. Бишье зүбшэнэгүйб.

Жамбал Будаевич Цыбикжапов фермые даагша байхаһаа гадна, отделениин партийна организациин секретарь юм. Теэд иимэ һанаа бодолтой секретарь малшадай дунда ойлгуулламжын ямар хүдэлмэри ябуулхаб даа.

— Хуулиин ёһоор баталагдаһан түлбэриин тариф бии. Тэрэниие эбдэжэ болохо аал?— гэжэ нүхэр Плюснин бодомжолно.

Совхоз энэ жэлдэ 30 мянган центнер үбһэ сабшажа абаха ёһотой, 5,5 мянган тонно силос дарагдахаар хараалагдана. Ганса тэжээлэй хүсэд бэлдэгдээл хада, һү һаалгын, мяха абалгын жэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэнь лабтай. Энээниие совхозой партком мэдэнэ. Теэд нүхэр Плюснинэй:

— Тэжээл бэлдэлгэеэ августын табанда хүсэд дүүргэхээр хараалнабди,— гэхэдэ үнэншэмөөр бэшэ.

Совхозой партийна комитедэй урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Партийна организациин ойлгууламжын, ниитэ-политическэ хүдэлмэрие хэр зэргэ үнгэргэлгэһөө, коммунистнуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хүсые ниитын ажалда элсүүлгэһээ социалис уялгануудай дүүргэлтэ эрид дулдыдаха ха юм. Гэбэшье совхозой партийна комитет урдаа байһан зорилгонуудаа һулаар шиидхэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мал ажал совхозой үйлэдбэриин гол һалбари байһаниие дээрэ тэмдэглээ һэмди. Теэд һаалишадаар оройдоо хоёр коммунист, малшадаар табан коммунист ажаллана. Фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр нэгэшье партийна бүлэг байхагүй. Мал ажалда партиин гэшүүдэй үсөөн хада комсомолшууд олон юм аа гү?

— Һаалишадаар комсомолшууд хүдэлмэрилдэггүй,— гэжэ совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Николай Шелапугин тобшолно. Совхозой комсомолой организациин 54 гэшүүдэй арбан дүрбэниинь үйлэдбэридэ хабаадана. Тэдээн сооһоо ганса Владимир Цыренбимбаев малшанаар хүдэлмэрилнэ. Үлэһэн дүшэн хүниинь нютагай интеллигенциин түлөөлэгшэд болоно.

Энэ жэлэй февраль һара соо совхозой комсомолшуудай хамтын суглаан үнгэргэгдөө һэн. Тэндэ ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис уялга абтаа юм. Уялгын зарим хубинуудые хаража үзэе. «Бидэнэр, һаалишад, 1968 ондо үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һаахабди. Тэжээл бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахабди...» гэжэ хэлэгдэнэ. Комсомолой гэшүүн һаалишадшье, үбһэ хуряалга дээрэ комсомол-залуушуулай нэгэшье бүлэг байхагүй. Комсомолшуудай абаһан уялга соо иимэ али аргаар дэмжэмэ шиидхэбэри бии: «Комсомолой гэшүүн бүхэн хүдөөгэй залуушуулһаа нэгэ-нэгэ хүниие ВЛКСМ-эй гэшүүндэ абтахаар бэлдэхэ...» Тэрэ гэһээр таба һара үнгэрбэ. Теэд комсомолой гэшүүндэ оройдоо... табан хүн абтаа.

Совхозой партийна комитет комсомолшуудай ажал хэрэгээр һонирхоногүй. ВЛКСМ-эй комитедэй тоосоон партком дээрэ нэгэтэшье шагнагдаагүйнь халагламаар. Совхозой ажабайдалда, ажал үйлэдбэридэ залуушуулай нүлөөн тон ехэ. Энээниие яашье мартажа болохогүй.

Партийна комитедэй секретарь нүхэр Плюснин — залуу хүдэлмэрилэгшэ. Тэрээндэ комитедэй гэшүүд, бүхы коммунистнууд туһа хүргэхэеэ оролдохо ёһотой.

Социалис мүрысөөнэй эхи табиһан ажахыда партиин Мухар-Шэбэрэй райком анхаралаа нэгэшье һуларуулха ёһогүй.

Бидэнэр совхоздо байхадаа аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр И. Е. Крупенниковтэй уулзаа һэмди. Иван Елизарович Крупенников нүхэр Плюснинэй урда тээ эндэ парткомой секретарь ябаһан хүн. Эндэхи коммунистнуудые, ажаһуугшадые тон һайнаар тэрэ таниха. Теэд тэрэнэй «совхозой коммунистнуудай хамтын суглаае хоёрдохи үдэртөө зарлажа ядаабди» гэхэдэнь ехэ гайхахаар һэн.

К. ИЛЬИН.
манай тусхай корр.

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой Бабасан Дабаевич Лхамажаповай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнууд үнгэрһэн хабарай тарилгые богони болзорто һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байгаа. Мүнөө колхозой тарялан дээрэ баян ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ. Бригадын механизаторнууд ургаса хуряалгада һайнаар бэлдэжэ байна. Зураг дээрэ: Б. Д. Лхамажапов.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

УЯЛГАЯА БЭЕЛҮҮЛНЭ

Улаан горхоной гүүртын һаалишад зуһаландаа нүүжэ ерэһээр үнинэй. Энэ гүүртэ Хэлтэгы гэжэ газарта, Түнхэнэй аймагай «Саяанай» совхозой түб һууринһаа зүүн хойшоо гурбан модо шахуу зайда оршодог. Эндэхи нугануудынь тоё даа. Элдэб үнгэтэй сэсэгүүдээр эреэлһэн ногоон хүхэ талада мал бэлшэдэг. Гүүртын үнеэд түргэн урасхалтай Улаан горхонһоо ундалдаг, эрье шадарынь үдэрэй халуунда һэрюусэдэг.

Энэ гүүртын һаалишад совхоз, аймаг соогоо түрүүлэн ябадаг. Жэлэй эхинһээ һаалишад түд бүрэе үнеэн бүриһөө дунда зэргээр һарадаа 160—200 литр һү һаана. Эндэхи һаалишад июнь һарын гарахаһаа эхилээд 4 һара соо үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха гэжэ оролдоно. Жэшээнь, коммунист Д. Д. Булгутова, Д. Ш. Баторова болон бусад июнь һара соо үнеэн бүриһөө 215—220 литр һү һаагаа. Эдэнэр ганса энээгээрээ һанаагаа амарангүй, үшөө ехэ һү һаахаяа оролдоно.

Малай бэлшээри июнь һарын хахадһаа эхилээд һайн боложо эхилээ. Тогтомол дулаан болоо. Хура бороо һаадгүй ороод байна. Ногооной ургаса түргэдөө. Мал харууһалагшад үнеэдээ үдэр һунигүй бэлшээнэ. Иигэһээр үбһэ ногоон хуряагдажа, хэнзэ ургаха. Тиихэдэ һаали бүришье дээшэлхэ. Тиимэһээ эндэхи һаалишадай үнеэн бүриһөө 4 һарын турша соо 1000 литр һү һаахань дамжаггүй.

Энэ фермын малшад мүнөө жэлэйнгээ ажалые хараад байдаггүй, харин хойто жэлэй тул абалгада ехэ анхарал табина. Саашадаа фермынгээ үнеэдые үултэр һайнтай, һү ехэтэй болгохын түлөө саг үргэлжэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Эндэ республика соогоо суурхаһан аймагай түрүүшын осеменатор Фёдор Шагдурович Пашинов ажалладаг. Зарим жэлнүүдтэ энэ мэргэжэлтын ашаар 100 үнеэнһээ 100—114 тугал абаһан байха. Дүршэлөөр баян, шадамар Федор Шагдурович: «Хойто жэл хюһаран үнеэд байхагүй. Булта тугаллаха» гэжэ найдуулна. Энэ мэргэжэлтын хэлэһэн үгэдөө хүрэдэгыень совхозой малшад найн мэдэхэ.

В. ХАМАГАНОВ.

ҮБҺЭНЭЙ ГУРИЛ—ЭРХИМ ТЭЖЭЭЛ

Ногоон бүүрсаглажа гү, али һаял сэсэглэжэ байха үедөө белок, витаминууд болон макро, микроэлементнүүдээр ехэ баян байдаг. Гадна ногоо энэ үедэ хуряажа, үбһэнэй гурил болгоходо түүхэй протеинээр, аминокислотагаар элбэг гэжэ олон жэлнүүдэй шэнжэлээгэ гэршэлбэ.

Адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ холимол тэжээлнүүдэй тон ехэ удха шанартай байһаниинь мэдээжэ. Зүгөөр холимол тэжээлдэ А, Е, В витаминууд угаа хомор байдаг. Үүлтэртэ адууһа малда витамин А ехэ хэрэгтэй юм.

Үбһэнэй гурил А, В, Е витаминуудаар, каротинаар ехэ баян. Энээниие доро үгтэһэн таблицаһаа хаража болоно:

Гурил болгогдоһон ургамал	Иимэ бодосуудһаа бүридэнэ (проц). Протеин	Тоһон	Клетчатка	БЭВ	Үнэһэн	Витаминууд (1 кг соо мг). Каротин	B_2	B_1	Кислота	B_5
Уһалагдадаг сабшалангай ногоон	14,5	5,2	27,4	44,5	8,5	209	21,4	1,53	2,8	44,36
Культурна сабшалангай ногоон	20,9	2,7	27,5	45,5	3,4	220	23,2	5,1	5,9	41,5
Клевер	20,0	6,2	20,4	37.	16,4	245	23,6	5,8	3,6	51,3
Хүсы	20,2	4,8	21,2	42	11,8	240	24,1	3,8	4,5	49,6

Үбһэнэй гурил сабшалангай ногоонһоо, клевер болон хүсыһөө бэлдэжэ болоно. Тэрэниие бэлдэхын тула ажахынуудта ногоо халуунда хатаадаг «АВМ-04», «2ЛСТ-400» түхэлэй агрегадууд хэрэглэгдэдэг байна. Эдэ агрегадууд нэгэ час соо 400 килограмм үбһэнэй гурил гаргаха шадалтай. Колхоз, совхозууд «АВМ-04» түхэлэй нэгэ агрегат түхэреэн сүүдхэ сооһь һаатуулангүй ябуулаа һаа, ногооной сэсэглэжэ дүүрэтэр 500—600 тонно үбһэнэй гурил бэлдэхэ байна.

Мүнөө манай орон дотор үбһэнэй гурил бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерство үбһэнэй гурил бэлдэдэг колхоз, совхозуудые урмашуулхын тусхай гурим тогтоонхой. Жэшээнь, «АВМ-04» түхэлэй агрегадаар 500 тонно энэ хэрэгтэй тэжээл бэлдэһэн ажахыда ашаанай автомашина үгтэхэ байна.

Адууһа малай тэжээлэйнь рациондо багааршье һаань үбһэнэй гурил оруулалсахада тэдэнэй ашаг шэмэ дээшэлдэг, тэжээлдэ гаргагдаха гаргашануудынь доошолдог, һайн тул, эдеэ хоолой эрхим шанартай продуктнууд абтадаг гэжэ туршалганууд харуулангхай. Жэшээнь, энэ тэжээл эдиһэн шубууд арбан процент олон үндэгэ үгэдэг, гахайнууд 20 процент хүрэтэр шэгнүүрээ ехээр нэмээдэг байна. Урдань үбһэнэй гурил эдеэгүй поршоонхонуудай 20 процентнь гарзалдаг һэн. Поршоонхонуудай энэ тэжээлдэ хүртэжэ эхилэмсээр, гарзалгань 5 процент хүрэтэрөө доошолоо. Тахяагай дальбараануудта 60 хоног соо холимол тэжээлдэнь 8 процент үбһэнэй гурил хүдхажа үгэбэл, тэдэниие каротинаар хүсэд хангажа болоно.

Үбһэнэй гурилые үни хадагалхада, тэрэнэй каротин үгы боложо захалдаг.

Туршалгануудые абажа харая. Үбһэнэй гурил саарһан мэшээг соо хээд, харанхы, һэрюун газарта 9 һарын туршада хадагалхадань, 70—78 процент каротинтай байба. Харин энэ тэжээлые баһал саарһан мэшээг соо хэжэ, 16—18 градус дулаан байрада 9 һара соо хадагалхадань, каротиниинь 54 процент хүрэтэрөө доошолоо. Иимэл дээрэһээнь үбһэнэй гурил һэрюун, хуурай байра соо хадагалха хэрэгтэй. Үбһэнэй гурил хадагалагдахынгаа урда тээ 13 процентһээ дээшэ шииг нойтотой байха ёһотой.

Б. МУНКОЕВ.
хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат.

ҺУДАЛЫНЬ БАРИЖА

«Һургуулиин үмэнэ табигдаһан харюусалгатай зорилгону дүүргэхэ ябадал нэн түрүүндэ багшаһаа, тэрэнэй үзэл бо хатуужалһаа, эрдэм ухаанһаа, багшалха шадабариһаань, политическэ ажабайдалда хабаадаха эдэбхиһээнь дулды Коммунизмын залуу үетэниие хүмүүжүүлхын тула багша бодолой ба теоретическэ эрдэмээ, мэргэжэлэйнгээ бэлэдх үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха, залуушуулда бүхы талаар жодоо жэшээ харуулжа байха ёһотой».

(Багшанарай бүхэсоюзна съездэ КПСС-эй Ц СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СС Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга

Үнгэрһэн һуралсалай жэлэй эхээр һэн. Худэриин дунда һургуулиин багшанар һуралсалай жэлдэ шиидхэхэ зорилгонууд тухайгаа, ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсаха арга боломжонууд тухайгаа нэгэтэ бэшэ сугларжа зүбшэһэн, дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэһэн байгаа. Эдэ бүгэдэ һургуулиин партийна эхин организациин, дирекциин үүсхэлээр эмхидхэгдэжэ, совхозой парткомдо (совхозой партком тосхоной бүхы эхин партийна организацинуудые бүридхэнэ) дэмжэгдэһэн байна.

Иимэ зүбшэл, хөөрэлдөө хэжэ, хараалһан хэмжээ ябуулгануудынь, хараа түсэбүүд дээрэнь энэ багахан статья соо дэлгэрэнгыгээр тогтонгүй, харин хэһэн бүтээһэн үйлэ хэрэгүүдынь тобшохоноор харуулха зорилготойбди.

Партийна хүдэлмэри гэшэ орёо бэрхэ, олон янзын асуудалнуудһаа бүридэдэгынь мэдээжэ. Илангаяа һургуулиин партийна организаци дээрэ абажа үзэбэл, «үхибүүдэй һуралсал ба хүмүүжүүлгэ, үйлэдбэритэй, мүн һурагшалай түрэлхидтэй холбоо барисаа байгуулга, тэдэнэй дунда педагогическа эрдэм мэдэрэл дэлгэрүүлгэ, гэр бүлэдөө үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэ гэхэ мэтэ асуудалнуудтай танилсуулха гэхэһээ эхилээд, һургуулиин коммунистнуудай оролсохо, шиидхэлсэхэ асуудалнуудые бултыень хургаа даран тоолохонь бэрхэтэй хэрэг.

Зүгөөр гол асуудалынь олохо, һудалынь барижа абаха хэрэгтэй ха юм. Тус һургуулиин эрхэ байдалда энэнь юун байгааб гэбэл, бүхы багшанарай, нэн түрүүндэ багшанар-коммунистнарай эдэбхи үүсхэлынь, үүргэ харюусалгынь дээшэлүүлхэ шухала байба. Энээнэй тула ямар онол арга хэрэглэбэл һайн бэ гэһэн асуудал тараһан байгаа.

Парткомтой, һургуулиин дирекцитэй, коммунистнуудтайгаа зүбшэн хэлсэжэ, нэн түрүүндэ багшанарай өөһэдынь һуралсал эмхидхэхэ, хүн бүхэнэй мэргэжэл шадабарииень хараада абалсан, тэдэнэртэ али нэгэн даабари үгэхэ, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэжэ шиидхээ һэн.

Тиигэжэ коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар марксистско-ленинскэ теори шудалха семинар эмхидхэгдээ бэлэй. Багшанар бултадаа һуралсажа, тус семинарые һургуулиин директор коммунист С. П. Кривогорницын хүтэлбэрилжэ гараа. Жэлэй туршада хэшээлынь нэгэшье таһалдаагүй, һуралсагшадай хэлсэдэгээр, яһала һонирхолтойгоор үнгэржэ, ехэ туһатай байба.

Хэшээлынь ямар түхэл маягтайгаар үнгэрдэг байгааб? Гансахан лекци, элидхэл хээд, тэдэнээ зүбшэн хэлсэлгээр хизаарладаг бэшэ. Диспут, элдэб асуудалнуудаар арсалдаан, коммунис ёһо заншалнуудай асуудалнуудаар теоретическэ элидхэлнүүд үнгэргэгдөө. Багшанар өөһэдөө бэлдэжэ, иимэ элидхэлнүүдые хээ юм. Жэшээлхэдэ, ажалай болон эстетическэ хүмүүжүүлгын зарим асуудалнуудаар багшанар Голубева, Ильина, Писарев гэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна. Тиихэдээ өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ жэшээ, баримтануудые харууулһан, һургуулиингаа эрхэ байдалһаа тобшололнуудые хэжэ, дурадхал һанамжаяа хэлэдэг байгаа.

Энээн тушаа нэгэ багахан жэшээ харуулалтай. Һая болотор һургуули совхоз хоёрой холбоо барисаан имагтал бага зэргэ материальна туһаламжаар—совхозынь барилгын материал, хуушарһан машина техникэ гэхэ мэтээр, һургуулинь хартаабха хуряалгадань сабшалан сэбэрлэлгэдэнь туһалаад лэ хизаарладаг һэн. Харин мүнөө энэ барисаань үргэлэнэ, олон янзын, саг үргэлжын боложо байна. Гансахан ажалай асуудалнуудаар бэшэ, мүн хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар бэе бэедээ туһалалсана. Совхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл һургуулида ерэжэ, һурагшадта ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ. Һурагшадынь фермэ, бригадануудаар ябажа, ажал хэрэгтэйнь танилсана, шадаха зэргээрээ туһална. Гадна үхибүүдые хүмүүжүүлгын, мүн һургуулиин хүдэлмэриин бусад зарим асуудалнуудые совхозой ниитын эмхинүүд түрэлхидэй хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэдэг боложо байна.

Тон зүб хэрэг эхилээ бшуу. Залуу үетэниие хүмүүжүүлгэ бүхы партиин, бүхы совет арадай хэрэг мүн. Һургуули тухай багшын хүдэлмэридэ һайн эрхэ нүхэсэл байгуулха тухай оролдолго партийна организацинуудай, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, профсоюзуудай гол анхаралда байха зэргэтэй гэжэ партиин Центральна Комитет заана бшуу.

Худэриин дунда һургуулиин багшанар һуурин тосхон, совхозойнгоо хүн зоной дунда хүндэтэй айлшад болонхойнууд. Хүмүүжүүлгын, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тушаа партийна организациин түсэбтэй зохилдуулан, эндэхи лекторнуудай бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь Л. И. Жарникова) ажал хэрэгээ эмхидхэнэ. Хамта 13 багшанар, олонхинь коммунистнар, энэ бүлэгтэ оролсодог. Байгша ондо 140 гаран лекци, элидхэл отделени, фермэнүүдээр уншаад байна. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй энэ тэрэ асуудалаар лекци уншахыень гуйбал, арсаха гэжэ эндэ үзэгдөөгүй юм. Ошоһон лэ, уншаһан лэ байдаг.

Багшанар-лекторнууд али нэгэн асуудалаар тус тустаа мэргэжэнхэйнүүд. Биологи, физикэ, химиин багшанар өөһэдынгөө мэргэжэлдэ хабаатай асуудалнуудаар элидхэл хэдэг. Тиихэдэ литература, искусствын асуудалнуудаар Г. И. Шеховцева, Н. В. Чебунина, уласхоорондын асуудалнуудаар С. П. Кривогорницын, В. С. Писарев гэгшэд мэргэжэнхэй. Лекторнуудые тус тус асуудалнуудаар иигэжэ мэргэжүүлхэдэ таатай зохид байна. Тэдэнэр өөһэдтөө хабаатай материалнуудые хэдэ уншажа байха, хэрэгтэй тоо, баримтануудые суглуулха — нэгэ үгөөр хэлэбэл, өөһэдынгөө темэнүүдээр лекци гү, али элидхэл, ядажа ерэхэдээ, дэлгэрэнгы хөөрэлдөө ямаршье сагта хэхэ аргатай.

Һургуулиин агитколлективэй хүдэлмэридэшье һайн зүйлнүүд олон. Совхозой партийна комитет тэдэнэртэ нэгэдэхи отделениин һүнэй, хониной фермэнүүдые даалгажа үгэнхэй. Мүн совхозой түб тосхоной олон айлнууд даалгагданхай. Ямар асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэхэеэ түрүүшээр тодорхойлжо һайнаар бэлдэдэг, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые (карта, диаграмма гэхэ мэтэ) үргэнөөр хэрэглэхэдэ, хөөрөөнь ойлгосотой, тобшо һонор болохо үгэнэ ха юм. Фе хозоо багшанар гансааран рин һурагшадаа абажа оно нарынь малай байра сэб малшадта туһалдаг, тэжээлэ сэлэг, нарай малай хойноһ һалалсадаг. Гадна багшан бүүлтэйгээ ханын газетэ, хуудаһа гаргадаг. лозунг, лые зурадаг, улаан булан заншалтай. Багшанар Н. А жапов, З. Д. Мижитова бо агитаторнуудай ерэхыень хүлеэжэ байдаг.

Лекторнуудэй, агитаторну дэлмэри нягта холбоотойго хые оролдонобди гэжэ парт циин секретарь Владимир вич Писарев хөөрэнэ. Лек мал дээгүүр ябаад ерэхэдэ дай юугээр һонирхожо ба агитаторнуудта дуулгадаг. таторнуудшье ямар асууда ци уншалтайб гэжэ мэдэжэ

Тэдэнэрэй үүсхэлээр аймагай библиотекэтэй клубта аман үгын хэдэн жу тагдаа, залуушуулай асууда гай үдэшэ үнгэргэгдөө. Жу элдэб асуудалнууд—уласх байдалаар, соёлой һонин, лон техникын туйлалта харуулагдана. Тиихэдэ түүх нуудтэшье зорюулагдадаг. илалтын Үдэр—Майн 9-дэ мые сүүдлэнэ» гэһэн, мүн хидаг сэрэгэй 50 жэлэй ой лаглаһан үдэшэнүүд ехэ һ тойгоор үнгэржэ, сутлараг шаагдаһан байгаа.

Үзэл бодолой, хүмүүжүү лаар хүн зоной дунда Худэри гуулиин партийна орга ябуулдаг зарим һонирхолто нууд дээрэ эндэ тогтобобди.

Мүнөө һургуулинуудта зу ралтын саг. Олон багшанар нишэ, тиишээ ошонхойнут рагшадшье таранхай. Зүгөөр на организациин ябуулдаг у талай, хүмүүжүүлгын х замхашоогүй. Үлэһэн баг энэ ажалаа үргэлжэлүүлһэ лагша классуудай һурагшад бригада, звенонууд болож хайшалалга дээрэ ажалла тэжээл бэлэдхэлгэдэ аха, ба тайгаа гарахань. Тэдэнэртэ рим багшанаршье ябалсаха.

Һургуулида иигээд халу эхилхэнь. Багшанар сугла шанарай бүхэсоюзна съезды риалнуудтай танилсаха, ши болон дурадхалнуудыень һург гаа хүдэлмэридэ хайшан гэж рүүлхэ, ямар аргаар бэелүү рэлхидтэй, үйлэдбэритэй, с ниитын эмхи зургаануудтай барисаагаа бүри нарин нягта тушаа ехэхэн хэмжээ ябуу хараалагдаха, горитойхон оролдолго гаргагдаха болоно

Энэ гол зорилгоёо тус һур партийна организаци амжа гаар шиидхэжэ шадаха бэ найдамаар.

Д. ЦЫБИКЖАП

ҺААЛИШАДАЙ ЭРШЭТЭ АЖА

Түсэбтэ табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсон, Мухар-Шэбэрэй малшад үнгэрһэн зургаа һарын туршада ажал хүдэлмэридөө горитой амжалта туйлаба. Гүрэндэ мал ажалай эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха хахад жэлэй түсэб бүхы зүйлөөр үлүүлэн дүүргэгдээ. Түсэбэй ёһоор тушаагдаха 45 мянга 400 центнер һүнэй орондо 46 мянга 426 центнер һүн тушаагдаа. Гүрэндэ һү худалдаха талаар аймагай 13 колхоз, совхозуудай 8 ажахы хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ талаар илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра», «Путь Ленина», «Коммунизм», Заганай «Забайкалец» колхозууд болон Суулгын совхоз ехэхэн хубитаяа оруулаа. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад түсэбөөр 2500 центнер һү худалдаха аад, 3386 центнер һү тушаагаа гэхэ гү, али даабариһаа гадуур 886 центнер һү тушаагаа. Мүн хонхолынхидшье түсэбһөө гадуур 533 центнер һү гүрэндөө худалдаа. Эдэ ажахынууд үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо һү һаалянилээд дээшэлүүлээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Зунай дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө мянган килограмм һүнэй түлөө тэмсэл эхилһэн республикын түрүү һаалишадай үүсхэлые аймагай 464 һаалишад халуунаар дэмжээ. Мүнөө ехэ һүнэй дэлгэрһэн мүрысөөн аймагай һаалиин 29 фермэнүүдтэ үдэртэ улам эршэдэнэ. Энэ севэндэ «Авангард» совхозой шын адагай һү һаалиин фермынхид аймаг соогоо т жэ ябана. Тус фермын һаа Октябриин 50 жэлэй ойн жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 грамм һү һааха гэһэн үүсх маг соогоо дэлгэрүүлһэн ю дэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэ даа. Тиигэжэ Алташын адаг үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бү 2516 килограмм һү һааһан Тус фермын хоёр һаалишад митцу Ирдынеева, Цырен-Д Улзытуева гэгшэд үнеэн бү гурба мянга гаран килогра һаажа, үнгэрэгшэ жэлэй ай чемпионууд болоһон юм. М шье зунай үедэ үнеэн бү мянган килограмм һүнэй т тэмсэлдэ Алташын адаг үнгэрэгшэ жэлэйнгээ эршые шангадхана. Хахад жэлэй ду фермынхид үнеэн бүриһөө килограмм, тэрэ тоодо июнь соо 310 килограмм һү һаа мүрысөөндэ түрүүлжэ я зангаараа. Энэ фермын һаа нүхэд Чимитцу Ирдынеева зу һара соо үнеэн бүриһөө 1656 лограмм, Цырен-Дулма Улз ва—1598 килограмм, Цы Гыденова—1310 килограмм һаагаа.

Июнь һарада һү үйлэдбэ гүрэндэ худалдаха талаар со лис мүрысөөнэй дүнгөөр н Дымбрыловэй хүтэлбэрилдэг А шын адагай фермынхид ү бүриһөө 310 килограмм һү һ аймагай 29 фермэнүүд сооһо рүүлжэ гараһанайнгаа т КПСС-эй райкомой болон айм дэй гүйсэдкомой дамжуул Улаан тугта хүртөөд, 35 ту мүнгэн шан абаа.

Б. АНДРИЯНО

Зүүн Сибириин уһан замай пароходствын хүдэлмэрилэгшэдые эд бараагаар хангадаг Улаан-Үдын ОРС-ын коллектив хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид үлүүлэн дүүргээ. Амжалтаяа улам саашань арьбадхан, тус ОРС-ын худалдаа наймаалагшад гурбадахи кварталда эд бараанай эрьесын түсэб арбан хоногоор урид дүүргэхэ гэһэн шэнэ социалис уялга абаа. Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа)) № 6 магазиниие даагша К. И. Филатова, наймаашад Е. Н. Разуваева болон А. И. Тимошенко продукциин шанарые шалгажа байна.
Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХАМТЫН ЗӨӨРИДЭ БҮГЭДЫН АНХАРАЛ

БУРЯАД ҮНЭН
Арадай Хиналта
№ 5 (36)

ОЛОНИИТЫН ҮҮСХЭЛ, ОРОЛДОЛГОДО ТҮШЭГЛЭН...

Гүрэнэй болон кооперативна зөөрие шалгаха ниитын харалгын зарим тэды дүн тухай хэлэхэдэ, энэ хэрэгтэ үргэниитэ зон эдэбхитэйгээр хабаадана гэжэ нэн түрүүндэ тэмдэглэлтэй. Республикымнай район, аймагуудта, промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта, эмхи зургаануудта ниитын харалга үнгэргэхэ 1 мянгаһаа үлүү комиссинууд хүдэлнэ, тэдэнэй зэргэдэ 15 мянган хүн ажаллана. Энээнһээ үшөө олон зон комиссинуудай хүдэлмэридэ саг зуура хабаадуулагдана.

Хамтын эд зөөри манай баялиг гэжэ сэгнэжэ, гүрэнэй ба кооперативна эд хэрэгсэлнүүдые химгадаха, арьбалха талаар олон түмэн зоной халуун анхарал оролдолго гаргадагынь мүнөө ябажа байһан ниитын харалга үшөө дахин эли тодоор гэршэлнэ. Шалгалтын комиссинуудай гэшүүдээр хүдэлдэг олон ажалшад бэшэг, һанамжа дурадхалнуудаа оруулна, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха ябадалда эдэбхи үүсхэл гаргана.

Артелиин кассир, счетовод — Агофонова, Мансуровская гэгшэд үгэ нэгэдээд, хамтын мүнгэ үбэршэлнэ гэжэ Хяагтын аймагай «Родина» колхозой гэшүүдэй зүгһөө мэдээсэгдэһэн байна. Тэдэ хоёрой хүдэлмэриие шалгалтын комиссиин хинан үзэхэдэнь, худал хуурмаг документ зохёожо 1400 түхэриг эдиһэн байба. Комиссиин шанга эрилтээр тэрэ дары Агофонова, Мансуровская гэгшэд хүдэлмэриһөө гаргагдаад, хулгайлһан мүнгэеэ колхозой кассада оруулха баатай болоо.

Анаагай совхозой шалгалтын комисси түрүү малшадые. мэргэжэлтэдые хүдэлмэридөө хабаадуулан, хамтын малай тоо толгойн бүридхэл шалгаба. Тииһэнэйнь эсэстэ 23 хониной дуталта элирүүлэгдээ. Дуталта гаргаһан зэмэтэй хүнүүд үмсынгөө хонидһоо хамтын һүрэгтэ табижа, дутаһан малай хүл бодхооһон байна. Совхозой дирекци малай тоо толгойн бүридхэл һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээнүүдые хараалаа.

Колхозуудай, хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй холбооной һунгамал шалгалтын комиссинуудай болоод, бусад олониитын эмхинүүдэй туһа дэмжэлгые ниитын харалгада хэрэглэхэ ябадал эдэбхитэдэй хүсые бүри үргэнөөр хабаадуулха арга олгоно. Жэшээлхэдэ, сельпонуудай шалгалтын комиссинуудтай, магазинуудай лавочна комиссинуудай гэшүүдтэй суг харалга үнгэргэхэ комиссиинхид хиналта хэнэ. Кооперативна ехэ эд зөөри харюусалгадаа абаһан аад, тэрээндээ һалан муугаар хандаһан, үбэршэлгэ, хоролто хэһэн хүнүүдые тэдэнэр хамтынгаа хүсөөр элирүүлнэ.

Харалгын комиссинуудай хэжэ байһан хүдэлмэри ганса тоогойнгоо талаар бэшэ, мүн шанарайнгаа талаар олонхи газарта һайн гэжэ сэгнэгдэнэ. Гүрэнэй, ниитын эд хэрэгсэлэй хоролто гээлтэдэ орохо ябадалда эсэс табиха гэһэн зорилго комисси бүхэнэй нэн түрүүшын уялга байһан тула элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Дуталта үрилтые зэмэтэ хүнүүдээр түлүүлхэһээ гадна, үрилтэ хохидол ямар шалтагаанһаа болоноб гэжэ элирүүлхые хүсэдэг ёһо ушар ехэ һайшаалтай байна.

Шалгалтын комиссинуудай элирхэйлһэнэй ёһоор, хамтын зөөридэ үбэршэлгэ, хоролто хэхэ ябадал кадрнуудые муугаар шэлэн олодог, хангалтагүйгөөр тэдэнэрые хинадаг, һурган хүмүүжүүлдэг дээрэһээ болоно. Гүрэнэй, кооперативай ехэ зөөри хүсэд һайн шалгагдаагүй, дүй дүршэл багатай хүнүүдтэ, зариманда урдань үбэршэлгэ, үрилтэ хэһэн найдалгүй зондо даалгагдана.

Хинамжа бүридхэлэй һула байһан ушар хэрэглэжэ, бэлэн олзодо обтодог заримашуул хамтын мүнгэ хэрэгсэл үбэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой бухгалтериин зүгһөө хүдэлмэриин наряд хааха, салин табиха хэрэгтэ халирхайгаар хандадаг байһаниие хараадаа абажа, бүлэг механизаторнууд хэһэн ажалайнгаа хэмжээ дээгүүр харуулжа, үлүү ехэ мүнгэ абаһан аад мэдэгдэжэ, һөөргэнь совхозойнгоо кассада түлэхэ баатай болоо. Тэдэнэр миин 60 метр сорго холбожо хабсаргаһан аад, нарядтаа 300 метр сорго гэжэ худалаар бэшэһэн байгаа.

Энэ мэтээр хээгүй юумэеэ хэһэндэ тооложо, хуурмаг саарһа, справка бэшээд, үлүү ехэ салин хүлһэ абахые һэдэгшэд Хяагтын прачечнадашье үзэгдэһэн байна. Тэндэхидүүл аяар 105 тонно хубсаһа угаагаагүй аад, угааһанда тоолоһон хуурмаг наряд зохёожо, 8440 түхэриг абаһан, 1500 түхэритэй мылэ гаргашалаабди гэһэн худал акт табиһан байна. Мэхэ гохо хэжэ, гүрэнэй мүнгэ эдижэ байһан хубсаһа угаагшад арадай хинагшадаар элирүүлэгдэжэ, гэмдэ хабаадуулагдаа.

Хамтын зөөри үбэршэлхэ арга усадхаха хиналта шалгалтын, һэргылэлгын хүдэлмэри олонхи газарта һулаар ябуулагдана.

Хяагтын хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй правлениин кассир Н. Соколова нэгэ доро үшөө профсоюзай месткомой касса баридаг байгаа. Нэгэ кассаданъ шалгалтын болоходо, нүгөөдэ кассынгаа мүнгөөр үбэршэлгэеэ бүтүүлээд, тэрэ гарасалдадаг һэн. Харин мүнөө ниитэ шалгалтын үедэ хоёр кассынь нэгэ доро шалгажа үзэхэдэ, Соколова кооперативай, профсоюзай 1200 түхэриг мүнгэ эдиһэн байба.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, зарим хүтэлбэрилэгшэд үрилтэ хоролтоһоо хамтын зөөри һэргылэн хамгаалха хэмжээ абахаһаа байтагай, Хяагтын эд хэрэглэгшэдэй холбооной, тэндэхи профсоюзай эмхиин хүтэлбэрилэгшэд нэгэ хүндэ кооперативай, профсоюзай кассануудые найдажархёод, тэрэнэйнгээ хойноһоо ямаршье хиналта хээгүй һуужа байгаа. Тиигэжэ тэдэнэрэй алмай ябадал гаргаһаниие һамбаашалан, Соколова хоёр эмхиин мүнгэ зөөри нэгэ доро хулгайлжа байгаа бшуу. Энэ ябадал тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр ушараа, тиимэһээ тэдэнэр зохихо зэмэ амсаха зэргэтэй.

Түүхэй эд, элдэб материал хэрэгтэйһээнь үлүүсэ ехээр абаад, һалан муугаар үни удаан байлгаһанһаа мүн лэ горитойхон гүрэнэй, ниитын зөөри хохидоно гэжэ шалгалта элирүүлнэ. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта 57 мянган түхэригэй үйлэдбэридэнь хэрэггүй зүйлнүүд бии гэжэ шалгалтын комисси элирүүлээ. Комбинадай хангалтын таһагай начальник нүхэр Астафуровай үйлэдбэриингөө хэрэглэмжэ хүсэд һайн мэдэхэгүй байһан дээрэһээнь, 16 мянган түхэригэй 210 км. хубсаһанай аргамжа хэдыдэхи жэлээ миил хэбтэнэ гээшэб? Анхан тэрэ ехэ аргамжа захюулхадаа, арһа уяха, хүлихэ гэһэн байгаа юм. Харин энэ хэрэгтэ ондоо үнэгүй ооһор хэрэглэгдэнэ. Энэ мэтэ үлүү гараһан зүйл хэрэгсэлнүүдые хэрэгтэй газарнуудта дурадхажа, худалдаха хэмжээн абтана.

Гүрэнэй, ниитын зөөри бүрин хүсэд байлгые шалгаха ниитын харалга эмхитэйгээр, ашатай үрэтэйгөөр ябуулха хэрэгтэ партийна организацинууд ехэхэн анхарал хандуулна. Социалис эд зөөри химгадаха, арьбалха тухай асуудал партиин Загарайн райкомой пленум дээрэ дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдээ. Ниитын харалгада улам эдэбхитэйгээр хабаадахыень пленум эхин партийна организацинуудые, аймагай бүхы коммунистнуудые уялгалан, хамтын эд зөөри түгэс һайнаар бүридхэхэ, хэрэглэхэ, ашаглаха тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалаа.

Яруунын, Хяагтын аймагуудай бүхы партийна организацинуудай хамтын суглаануудай үзэмжэдэ ниитын эд хэрэгсэл хоролто, гээлтэһээ аршалан сахиха, арьбалха асуудал табигдаа. Иимэ асуудал мүн нютагай Советүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Жэшээнь, Хүдэриин сомоной Советэй ээлжээтэ сесси дээрэ ниитын харалгын ябаса тухай асуудал хэлсэгдээ.

Нютагай партийна организацинуудай хүтэлбэри доро ниитэ харалга үнгэргэхэ шалгалтын комиссинуудай хэһэн юумэниинь ехэ, саашадаа бүтээхэ хүдэлмэринь мүн лэ бага бэшэ. Тиимэ тула тус комиссинууд бултадаа жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилхэ, хамтын эд зөөри арьбалан хэрэглэхэ, ашаглаха тушаа халуун анхарал оролдолго бүри эдэбхитэйгээр гаргаха уялгатай.

Гэхэ зуура зарим газарта комиссинууд хүдэлмэрээ унжагайруулжа эхилһэн, тодорхой түсэб хараагүйгөөр хүдэлжэ байһан байна. Энэ талаар илангаяа хангалтагүй байдал Сэлэнгын, Хэжэнгын, Баргажанай аймагуудта үзэгдэнэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Хэжэнгын ажахынуудта ниитын харалга үнгэргэхэ шалгалтын комиссинууд хойноржо эмхидхэгдээ, зарим газартанъ шалгалтын хүдэлмэри арадай хиналтын бүлэгэйхидтэ даалгагдаад, комисси байгуулагдаагүй байба.

Зарим тээ үзэгдэһэн дутагдалнууд яахадаа ушарнаб гэбэл, тэндэхи арадай хиналтын комитедүүд шалгалтын комиссинуудые эмхидхэхэ, хэхэ ажалтайнь танилсуулха хүдэлмэри унжагайруулаа, тиихэдэ профсоюзай, комсомолой районно комитедүүд эдэбхи багатайгаар энэ хүдэлмэридэ хабаадаа.

Республикын шалгалтын комиссиин гэшүүдэй элирүүлһэнэй ёһоор, профсоюзай районно зарим комитедүүд ниитын харалгада хангалтагүйгөөр хабаадана гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Профсоюзай эхин эмхинүүдэй олонхинь шалгалтын хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Нютагай профсоюзна эмхинүүдэй ажалай, салин хүлһэнэй, гэр һуудалай болон бусад комиссинууд ниитын харалгада ехэ туһа дэмжэлгэ үгэхэ зэргэтэй байһан аад, тэрэнь мүн лэ хэрэглэгдэнэгүй. Хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй, барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай областной комитедүүд ниитын харалгада муусаар анхарна, шалгалтын ябаса тушаа асуудалнуудые өөһэдынгөө заседанинуудай дээрэ үсөөнөөр зүбшэн хэлсэнэ, нютагай профсоюзна эмхинүүдтэ зохисотой туһаламжа багаар үзүүлнэ.

Хамтын зөөри бүрин бүтэн байлга хангаха зорилготойгоор мүнөө республика доторнай ябуулагдажа байһан хамтын шалгалта хадаа профсоюзай болон бусад ниитэ эмхинүүдэй зүгһөө халуун хабаадалга хүлеэнэ. Тиимэ тула тэдэнэй хүтэлбэрилхы зургаанууд ажал ябуулгаяа улам эдэбхижүүлжэ, шалгалтын хүдэлмэридэ халуунаар хабаадаха уялгатай.

Хамтын зөөриин бүри хүсэд байлгые олониитээрээ хараха ябадал октябриин 15 болотор үргэлжэлхэ ёһотой ааб даа. Гэхэ зуура зарим газарта ниитын харалга иигээд дүүрэ гэхэшүү һанаатай байна. Энэ тон буруу. Түрүүшын шалгалтын удаа комиссинууд дахин дахин ябажа, хамтын зөөриин хадагаламжа, хэрэглэмжэдэ үзэгдэһэн дутуу дунданууд хэр зэргэ усадхагдааб, үрилтэ, гээлтын үг шалтагаанда эсэс табиха ямар хэмжээнүүд абтааб гэжэ элирхэйлхэ шухала.

Хаа хаанагүй шалгалтын шанар һайн гэхын аргагүй. Хамтын зөөри үбэршэлжэрхиһэн аад, түрүүшын шалгалтаар элирүүлэгдээгүй баримтанууд эндэ тэндэ үзэгдэһэн байна. Шалгалтын шанар һайжаруулха гээшэ ниитын харалгын мүн нэгэ шухала зорилгонь болоно.

Хүдөө ажахын зунай хүдэлмэриин халуун хаһа оробо. Ноoһоной хайшалалга ямар зэргээр үнгэрбэб, тэжээл бэлэдхэл хэр эмхитэйгээр эхилээб, хуряалгада хайшаагаар бэлэдхэгдэжэ байнаб гэхэшэлэн ниитын шалгалтада хабаададаг эдэбхитэдэй анхарха асуудал олон, хэхэ юумэниинь ехэ.

Тиимэһээ шалгалтын комиссинууд хүдэлмэрээ жаахашье һуладуулхагүй, харин улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ, энэ шухала ажал ябуулгада нютагай ниитэ эмхинүүдэй, эдэбхитэдэй хүсэ улам эдэбхитэйгээр хэрэглэхэ зэргэтэй.

Харалгын эхилһэнһээ хойшонхи хүдэлмэридөө олоһон дүй дүршэл ашагтайгаар хэрэглэн, нютагай партийна организацинуудай ударидалга доро республикын, аймагуудай болон ажахын эмхи зургаанудай шалгалтын комиссинууд урдаа байһан тодорхой зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһандань этигэмээр.

Д. РИНЧИНО,
республиканска шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, облпрофсоведэй секретарь,
А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй инспектор.

КОММУНИСТНУУДАЙ ХАБААДАЛГАТАЙГААР

Партиин Загарайн райкомой һүүлшын пленум социалис эд зөөриин бүрин хүсэд байлгые хангаха талаар партийна организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудал хэлсээ. Гүрэнэй ба кооперативна эд хэрэгсэлэй тоо бүридхэл, хадагаламжа, ашаглалга аймагай предприяти, эмхи зургаануудта, колхоз, совхозуудта ямар байдалтайб, хайшаа дутагдал бииб гэжэ дэлгэрэнгы согсолол хэһэн элидхэл арадай хиналтын районно комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр В. И. Кривогорницын гэжэ, райкомой гэшүүд зүбшэн хэлсээд, хамтын зөөри химгадаха, арьбалха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые батална абаа.

Пленумэй онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор, аймагай промышленность, хүдөө ажахы болоод бусад һалбаринуудта продукци үйлэдбэрилхэ түсэбэй, ашаг олзо оруулха даабариин хангалтагүй дүүргэлтын ушар шалтагааниинь хадаа предприяти, ажахы бүхэндэ бии байһан материальна арга боломжонууд, ажалай нөөсэнүүд мууса хэрэглэгдэнэ. Хамтын эд зөөридэ эзэн ёһоор хандадаг, үйлэдбэриин ашаг олзые улам дээшэлүүлхын тулада бүхы арга боломжо элсүүлхые оролдодог байхаар эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри коллективүүдэй дунда үргэнөөр ябуулха, социалис эд хэрэгсэлэй бүрин хүсэдые шалгаха гэһэн зорилготой мүнөө үедэ ябажа байгаа ниитын харалгада ажалшадые олоор хабаадуулжа, аша туһа ехэтэйгээр хиналтын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй гэжэ пленум партийна организацинуудта эрилтэ табиһан байна.

Тус пленумэй шиидхэбэри дүүргэлтэ болгохо тухай хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэхын тула аймагай олонхи эхин партийна организацинуудта хамтын суглаанууд боложо үнгэрөө.

Автомашинануудые заһабарилдаг Элхиин заводой эхин партийна организаци хамтынгаа суглаанай шиидхэбэреэр материальна харюусалга ехэтэй тушаалнуудта хэдэн коммунистнуудые эльгээгээ. Тиин харуулай начальнигаар, продукциин шанар шалгаха хинагшадаар, мастернуудаар хүдэлжэ эхилһэн хүнүүд даажа абаһан шэнэ ажалдаа эрилтэ ехэтэйгээр хандажа, бүгтаа хүдэлмэрилдэг зондоо һангай зөөри химгадаха, арьбалха, ашагтайгаар хэрэглэхэ һайн жэшээ харуулна. Жэшээнь, мотооройн участогай мастер нүхэр Н. К. Зубакин ажалдаа голодоһо гаргадаг ябадалтай эрид шууд тэмсэжэ, саратовайхидай жэшээгээр продукциие эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаадаг заншал нэбтэрүүлхэ гэжэ үсэд шангаар оролдожо байнхай. Тииһэнэйнь аша урманда тус участогта голодоһо гаргаһан ушар үзэгдэхэеэ болинхой.

Заводой партийна организациин халуун анхарал доро тэндэхи арадай хинагшад, харалгые үнгэргэхэ шалгалтын комиссиин эдэбхитэд ниитын эд зөөриин хадагалагдаса, ашаглагдаса ямар байнаб гэжэ бүхы участогуудаар ябажа, нарин нягтаар шалгаа. Элирһэн дутагдалнуудые түргэн саг соонь усадхахыень заводой дирекцидэ тодорхой дурадхал оруулдаг, партийна организацида мэдээсэдэг юм. Гадна али нэгэн хазагай ябадал гаргаһан хүнүүд тухай «Арадай хиналтын хуудаһанда» бэшэдэг байна.

Ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэдые хангадаг худалдаа наймаанай эмхи—Онохойн ОРС-до эд бараа хоролто, үрилтэдэ оруулдаг ушар шалтагаануудые усадхаха тушаа тэндэхи модоной комбинадай партийна комитедэй заседанида дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдээ. ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд эд бараанай бүридхэлдэ һалан муугаар хандадаг, үрилтэ, үбэршэлгэһөө эд бараа аршалан хамгаалхын тулада эрид хэмжээ абаагүй байһанайнгаа түлөө партийна зэмэ амсаа. Худалдаа наймаанай эд хэрэгсэл саашадаа нягта наринаар бүридхэхэ, шалгалтэй, үнэн шударгы хүнүүдтэ даалгаха талаар партийна комитедэй дурадхаһан тогтоол, шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь дүүргэхын зорилгоор ОРС-ын зүгһөө тодорхой хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Загарайн аймагай промышленна предприяти, ажахы, эмхи зургаануудта мүнөө ябажа байһан ниитын харалгын дэлисэ партийна организацинуудай анхарал оролдолгоһоо эшэ үндэһэтэй. Коммунистнуудай халуун хабаадалгатайгаар шалгалтын комиссинууд саашадаашье улам эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, урдаа табиһан зорилгонуудаа һайнаар дүүргэхэ байһандань этигэмээр.

В. ИВАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Яруунын аймагай «Дружба» колхозой ниитын эд зөөриин бүрин байһаниие шалгаха комиссиин гэшүүд нүхэд (зүүн гарһаа) Д. Ц. Сандакдоржиев, М. С. Санданов, С. С. Турчениновгэгшэд фермэнүүдэй һаалиин бүридхэлэй, һүнэй шанарай дутагдалнууд дээрэһээ ямар тобшолол хэлтэйб гэжэ зүбшэжэ байнад.
Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

ҮДЭР БҮРИИН ХҮТЭЛБЭРИ ХЭРЭГТЭЙ

Улаан-Удэ городой Советскэ районой социалис зөөриин бүридхэл, хадагаламжа, ашаглалгын ямар байһыень олониитээрээ шалгаха хэрэг улам дэлисэтэйгээр ябажа байна. Промышленна предприяти, барилгын, худалдаа наймаанай болон бусад эмхи зургаан бүхэндэ харалгын комисси хүдэлхэ зуураа, элирһэн дутуу дундануудые усадхаха ябадалда гол анхаралаа хандуулна.

Ниитын харалгын эхилһэнһээ хойшонхи саг соо промышленностиин, зам харилсаанай, хэлхээ холбооной предприятинуудта дүн хамта 150-яад шалгалта, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдтэ 98, хүн зоной гэр һуудалай хэрэглэмжэ хангадаг газарнуудта 24 шалгалта хэгдээ. Худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ үнгэргэгдэһэн шалгалтын эсэстэ 11 мянган түхэригэй үрилтэ, үбэршэлгэ элирүүлэгдээд, тэрэнһээ 8 мянган түхэригынь түлэгдөө. Үлөөшэ үрилтэнүүдые зэмэтэй хүнүүдээр нэхэгдэжэ абтаха эрид хэмжээн хараалагдаа. Тиин шалгалтын комиссиин табиһан акт бүхэнһөө предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд тусхай тобшолол хэжэ, гүрэнэй зөөри химгадаха, арьбалха талаар зохисотой хэмжээнүүдые хараалһан приказ гаргадаг, шалгалтын дүнгөөр үйлэдбэриин зүблөөнүүдые коллективүүдтэ үнгэргэдэг юм.

Гүрэнэй ехэ зөөри харюусалгадаа даажа абаһан аад, тэрээндээ һалан муугаар хандаһан, хоролто, үрилтэ хэһэн 9 хүн хүдэлмэриһөө гаргагдаһан, 21 хүдэлмэрилэгшэдтэ зэмэ үгтэһэн, 4 хүн мүнгэн яла түлэһэн байна. Албанайнгаа тушаал хэтэрхыгээр хэрэглэн, хубиингаа хэрэгтэ гүрэнэй зөөри ехээр үбэршэлһэн долоон хүн хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаа.

Үбэршэлгэ, үрилтэ хэһэн зэмэтэндэ эрилтэ ехэтэйгээр хандаха ябадал социалис зөөриин бүрин хүсэд байлгын аша туһада хэгдэнэ бшуу.

Үрилтэдэ ороһон гүрэнэй зөөри түлүүлхэһээ эхилээд, шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутуу дунданнуудые усадхаха талада анхарал горитойгоор хандуулхатаяа хамта, харалгын комиссинуудай гэшүүд али нэгэн дутагдалнуудай ушар шалтагаануудые мэдэжэ абахые оролдоно, эд хэрэгсэл хэр зүбөөр, аша үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэб гэжэ һонирхоно.

Хэрэгсэлнүүдэй хоролтодо орохо, шанараа бууураха ушар муу хадагаламжаһаа болоно.

Иркутск—Улан-Удэ гэжэ атвомобильна харгын управлениин складые шалгахада, машина, техникын запчастьнууд, агрегадууд газаагуур хэбтэжэ байгаа. Гэхэ зуура, складынь машина, материалнуудые бүхыдэнь хадагалхаар уужам аад, гүйсэд ашаглагдадаггүй байба. Уптэтэй шэрэ, белилэ ба бусад хэрэгсэлнүүдэй муугаар хадагалагдадаг дээрэһээ управлени 65 мянган түхэригэй гарзада ороо. Гүрэнэй эд зөөриин һалан муугаар хадагалагдажа, хоролтодо орожо байһан шалтагаануудые усадхаха тухай асуудал управлениин партийна организациин нэмэл суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Суглаанай дурадхал һанамжануудаар һүүлдэнь управлениин начальник тусхай приказ гаргажа, техникэ, хэрэгсэлнүүдые һайнаар хадагалха тодорхой хэмжээнүүдые хараалаа. Һангай зөөри муугаар хадагалжа байһан гэмтэ хүнүүд хэһээгдээ. Гансашье энэ управлениидэ бэшэ, бусад олон газарта социалис зөөри һалан хадагаламжаһаа гутана, хороно гэжэ шалгагшад тобшолол хэээд, хаана складай талаар илангаяа муу хангалтатайб, тэндэ шэнэ склад барюулха, хуушануудыень һэльбэн заһаха, үргэлхэхэ хэмжээнүүдые дары абахыень ажахын, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхаһан юм. Тиин мүнөө үедэ районой соомнай 8 шэнэ склад баригдажа байна.

Шалгалта ябуулхатаяа зэргэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхуулха гэжэ диилэнхи газарта комиссинуудай эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байбашье, хиналтын хүдэлмэри зарим нэгэ тээ эрилтэдэ хүрэмөөр эрхилэгдэнэгүй. Улаан-Үдын шэлэй заводой зарим цехүүдтэ социалис зөөридэ ханалгагүйгөөр хандаха, бүтээсэ багатайгаар ажаллаха ябадал үзэгдэдэг байна. Арадай хинагшадай туһаламжа тэндэ илангаяа хэрэгтэй байгаа. Гэхэ зуура, заводой цехүүдтэ ниитын шалгалта үнгэргэхэ комиссинууд байгуулагдаагүй. 9 хүнһөө бүридэһэн заводой ганса комисси предприятиингаа бүхы участогуудые шалгажа хаананъ захаданъ гаралтайб? Заводой партийна организаци (секретариинь нүхэр М. Гармашев) ниитын харалга эмхитэйгээр ябуулхын тулада зохихо хэмжээ абаагүй.

Эдэ мэтэ дутуу дунданнуудай элирүүлэгдээд байхадань, тэдэниие усадхахын хойноһоо заводой дирекци, цехүүдэй начальнигууд һаналаа багаар табина. Эгээл эндэ шалгалтын комиссинуудай зүгһөө эдэбхи үүсхэл гаргагдаха, партийна организаци хиналтын хүдэлмэри һайнаар хүтэлбэрилхые оролдохо байгаа бшуу.

Шэлэй заводой болон шалгалтын хангалтагүйгөөр ябажа байһан бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитын харалгые эдэбхижүүлхын тулада саашадаа шанга оролдолго гаргаха бэзэ гэжэ найдагдана.

М. ХАЛБАЕВ,
Улаан-Үдэ городой Советскэ районой арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

ХЭХЭ ЮУМЭМНАЙ ҮШӨӨ ЕХЭ

Хяагтын аймагай предприятинуудта, колхоз, совхозуудта, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ арадай зөөри харан шалгаха хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ ехэхэн бэлэдхэл хэгдэһэн юм. Шалган хараха комиссинууд байгуулагдажа, тэдэнэй гэшүүдэй семинар-зүблөөнүүд үнгэргэгдөө. Хүдэлмэриин түсэб табигданхай.

Энэ харалгада арадай хинагшад, эдэбхитэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, профсоюзай болон комсомолой хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсана.

Олонхи харалгын комиссинууд гүрэнэй зөөриие хадагалалга, гаргашалга болон бүридхэлгые нарин хёрхоор харан шалгана. Тэдэнэй хүрөөгүй, ороогүй газар мүнөө олдохогүй ёһотой. Комиссиин гэшүүд арадай зөөридэ эзэн бусаар хандаһан олон баримтануудые элирүүлээ. Тиигэжэ харалгын комиссиин хиналтын бүлэгүүдэй заседанинууд дээрэ шалгалтын олонхи дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Комиссинуудай дурадхалаар аймагай арадай хиналтын комитет 5 дахин заседани хэжэ. гүрэнэй зөөридэ эзэн бусаар хандаһан, мүнгэ зөөри үбэршэлһэн, үриһэн баримтануудта шанга сэгнэлтэ үгэһэн байна.

Арадай зөөриие химгадаха хэрэг Хяагтын эд хэрэглэгшэдэй эмхинүүдтэ хангалтагүй муу байгаа. Гансахан үнгэрһэн жэлдэ бүхыдөө 30 мянган түхэригэй эд зөөри үриһэн ба хулгайлһан 55 ушар баримта элирүүлэгдээ. Мүн энэ жэлдэшье 3 мянга гаран түхэригэй үрилтэ хэгдээ.

Хиналта-шалгалтын хүдэлмэриин хангалтагүй муу байһан дээрэһээ гүрэнэй зөөри үригдөө, үбэршэлэгдөө гэжэ шалгалтын комиссиин гэшүүд энэ харалгын үедэ тобшолол хэбэ. Хүдөөгэй магазинуудта ревизи үсөөнөөр, хайша хэрэгээр үнгэргэгдэнэ. Тамирай сельпогой промтоварна магазинда аяар 6 жэлэй хугасаа дотор Третьякова гэгшэ хүдэлөө юм. Тэрэ эрхим наймаалагша гэжэ тоологдодог, дүрэ зурагынь Хүндэлэлэй самбарта хадагдаатай байдаг һэн. Хэдэ дахин шалгалтын хэгдэхэдэ, дутаһан юумэн элирүүлэгдээгүй бэлэй. Тиигэбэшье Третьякова тушаа гомдол ороһоор лэ байба. Тэрэ худалдан абагшадые мэхэлдэг, эд зүйл дутуу хэмжэжэ үгэдэг, сэнгыень нэмээдэг байгаа бшуу. «Маггаалта» энэ наймаалагшамнай аяар 10 мянган түхэригэй кооперативна зөөри үбэршэлөө шалгалтаар элирүүлэгдэбэ.

Райсоюзай магазинуудта үзэгдэдэг үрилтэ, үбэршэлгын хоёрдохи ушар шалтагаан юунһээ үзэгдэнэб гэхэдэ урдань үрилтэ хэһэн хүнүүд материальна талаар харюусалгатай хүдэлмэридэ ходо оруулагдана, хомхой һанаатай, найдамгүй хүнүүд наймаалагшын болон кладовщигай тушаалда абтана.

Сельпо болон совхозрабкоопуудай магазинуудта худалдан абагшадай эрилтэ муугаар шэнжэлэгдэнэ. Олонхи магазинуудта, складуудта зарим эд зүйлнүүд хэдэн жэл наймаалагдангүй хэбтэнэ. Тиин райсоюзай түбэй складта ехэ размерэй, хуушарһан фасоной 300 плащ хэдэн жэлдэ миил хэбтэжэ байна.

Хяагтын адагай совхозрабкоопой эдеэ хоолой магазинуудта «Мурабосси» гэжэ компот 1962 онһоо, харин хаанашье үргэнөөр хэрэглэгдэдэг виноград жэмэсэй компот 1965 онһоо хойшо дарагдажа байна. Үхибүүдэй манна каша 6 һара дотор наймаалагдаха болзортой аад, аяар 2 жэлдэ үшөөл прилавка дээрэ табяатай байһаар.

Аймпотребсоюзда үнэ сэнтэй материальна эд зөөри хадагалха хэрэг хангалтагүй. Тэрэл түбэй складта саахар гутаагдашанхай.

Арадай хиналтын комитет өөрынгөө заседани дээрэ энэ асуудалые хаража үзөөд, райсоюзай правлениин түрүүлэгшэ Е. И. Караваев, ахалагша бухгалтер А. С. Комарова гэгшэдтэ энэ гарза хохидолой түлөө мүнгэн яла түлүүлхэ шиидхэбэри абаба. Гадна кооперативна эд зөөриин хэр зэргээр хадагалагдажа байһаниие улам гүнзэгыгөөр шалгажа, зэмэтэйшүүлые шанга харюусалгада хабаадуулха эрилтэ аймпотребсоюзай правлениин үмэнэ табигдаа.

Энэ шалгалтын дүнгые олониитэдэ дуулгаха, һайн һургаал, нүлөө үзүүлхэ зорилгоор аймпотребсоюзай правлениин заседани, коллективүүдэй зүблөөнүүд дээрэ, партийна суглаанда зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэгдэбэ.

Үхибүүдэйнгээ юумэ хулгайлаа гээ һаа. хүн бүхэн этигэхэгүйл. Теэд Хүдэриин хүүгэдэй саадта иимэрхүү ушар үзэгдэнхэй. Хүнгэн олзын түлөө обтогшод 13 мянган түхэриг үбэршэлөө. Саадай хүдэлмэрилэгшэд һанаа зоборигүй, дуугайхан хүдэлһөөр лэ байгаа. Тиигэбэшье нэгэтэ үдэр тэдэнэр юу хээ һэжэглэн, хүл хөөрсэг табилдаба. Шалгалтын комиссиин гэшүүдэй ерэхэдэл иимэ юумэн болоо ха юм. Хүүгэдэй энэ эмхиин хүдэлмэритэй даб дээрэ танилсахаданъ, һэжэг түрүүлмээр юумэн олон байгаа. Тиин хинагшад Е. И. Логнова, О. Б. Раднаев, А. П. Семенов, В. П. Бурдуковская гэгшэд документальна ревизи хэжэ, счетовод Е. Д. Агафонова болон завхоз В. И. Москвитина хоёрой 13 мянган түхэриг үбэршэлһэниие элирүүлһэн байна.

Энэ ушар баримта яагаад үзэгдэхэ болоо юм гэхэдэ, хүүгэдэй саадые даагша К. В. Тайшихина өөрынгөө уялга хэрэгтэ хайша хэрэг хандадаг байшоо. Бэшэгдээгүй сэбэр чегүүдые тэрэ счетоводтоо, завхоздошье үгэдэг байһанһаань, тэдэ хоёрынь хэдые хэрэглээб, тэды шэнээниие дура зоргоороо банкһаа абадаг боложо, харин чековэ дэбтэрэй үлөөгдэдэг хуби дээрэ бүхы абтаһан мүнгэнһөө һураггүй багые табидаг байгаа. Нүхэр Тайшихина бүрин этигэдэг, хэтэржэ ерэхэлээ, нэгэшье тоо баримта бэшэгдээгүй тоосооной бланк дээрэ гараа табидаг, һүүлээрнь тэрэнээ шалгажа харадагшьегүй байһаниинь гайхалтай. Эды ехэ «найдабарида» хүртэһэн Агафонова Москвитина хоёр үйлэ хэрэгээ доохонуур, шэмээгүйхэнөөр ябуулжал байгаа ааб даа.

Е. И. Ловцовагай толгойлдог харалгын комисси энэ шалгалтын дүнгые арадай хиналтын комитедэй заседаниин үзэмжэдэ табижа, зэмэтэйшүүл хэһээгдээ. Үхибүүдэй саадые даагша Тайшихина тушаалһаа сүлөөлэгдөө, харин завхоз Москвитина болон счетовод Агафонова гэгшэдэй хэрэг мүрдэлгын зургаанда үгтөө.

Арадай зөөриие бүрин бүтэнөөр хадагалалгые, нарин зүбөөр хэрэглэлгые харан шалгаха хэрэг үргэлжэлһөөр. Мүнөө харалгын комиссинууд Хяагта хотын худалдаа наймаанай болон эдеэ хоолой предприятинуудые шалгажа дүүргэбэ. Харалгын дүн хотын худалдаа наймаанай контородо зүбшэн хэлсэгдээ. Арадай хиналтын энэ үргэн заседани дээрэ магазин, столовонуудые даагшанар, конторын тоо бүридхэлэй хүдэлмэрилэгшэд болон хүтэлбэрилэгшэд, наймаалагшад уригдаа юм. Элирүүлэгдэһэн дутуу дунданнуудые усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаа.

Арадай хинагшад, эдэбхитэд энэ харалгын үедэ гансашье дутагдалнуудые элирүүлээд үнгэрнэ бэшэ, мүн дутуу дунданнуудые яажа усадхаха дурадхал оруулна, туһаламжа үзүүлнэ. Зүгөөр хэхэ юумэниинь үшөөл ехэ. Урдань шиидхэгдэхэ ёһотой олон зорилгонууд хүлеэнэ.

С. КЛИМОВ,
Хяагтын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

ДАЙДЫН БАЯЛИГУУДЫЕ БЭДЭРЭГШЭ

Энэ хүнийе Баунтын аймагай олохон ангуушад, орошод болон горнягууд һайн таниха болонхой. Тэрэ зун бүри геологой хубсаһа үмдөөд, нэлэнхы хүшын дундуур урдаһан гол, горходой эрье зубшан хэдэн зуугаад модо ябагалдаг байха.

Александр Николаевич Булгатов Баунтын аймагай урда нютагуудай дайдын баялигуудые бэдэрэгшээр арба гаран жэл соо ажаллажа байна. Дурсагдагша хугасаа соо Багдаринай экспедициин бэдэрэлгын бүлэгые хүтэлбэрилжэ байха үедөө нүхэр Булгатов «Геологиин түүхэ, газарай гадар талын байгуулалта ба Буряад орондохи Баунтын аймагай урда хубиин алтанай нөөсэ» гэһэн темэдэ диссертаци бэшээд, удаань геолого-минералогическа эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэ абаһан байна.

Мүнөө залуу буряад геологой хүтэлбэрилдэг бүлэг шэнжэлэгшэд Муя мүрэнэй гол газарта алтанай, платинын хэбтэшэнүүдые бэдэржэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: геолого-минералогическа эрдэмэй кандидат А. Н. Булгатов.

О. БЕРЕЗКОВ.

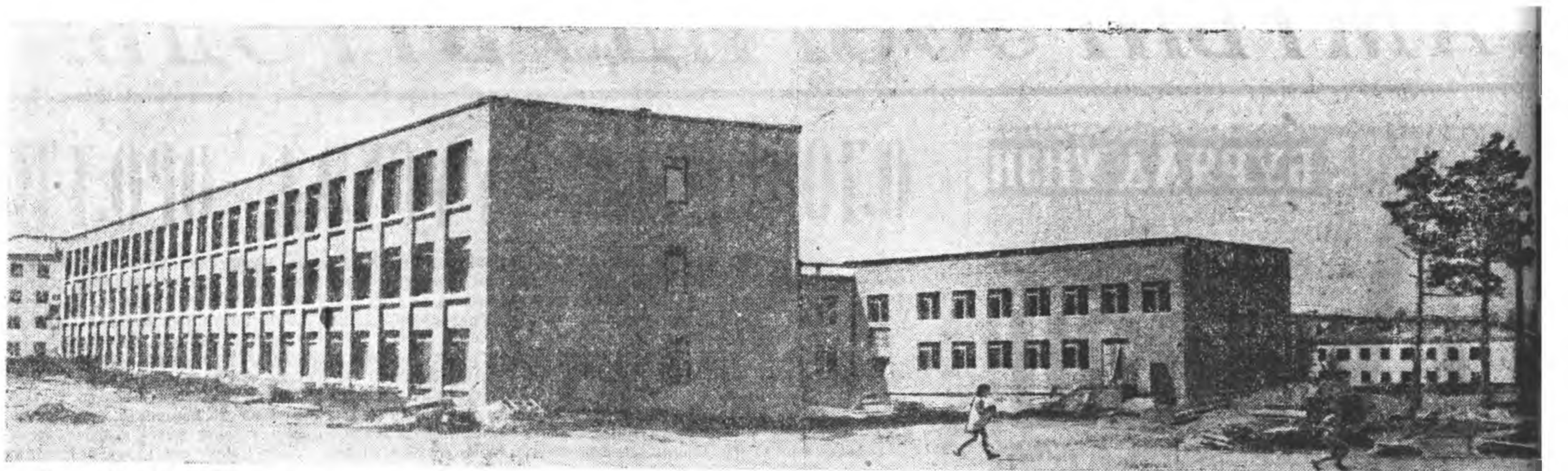

Улаан-Үдын Октябрьска районой Терешковагай,Ципиканская гудамжануудай бэлшэртэ һургуулиин 960 һууритай байшан баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Һуралсалай ш... жэлдэ хэшээлнүүд эхилхэ, электрокухнитай столово нээгдэхэ, ужам һаруул спортивна зал, физикын, химиин болон бусад тусхай кабинедүүд хүдэлмэрилхэ. ЗУР... ДЭЭРЭ: һургуулиин байшан.

А. МАНТАЕВАЙ фото...

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

АТОМНА БОМБОҺОО ХОХИДОГШОДОЙ ЭРИЛТЭ

ТОКИО. (ТАСС). Атомна бомбын аюулда нэрбэгдэһэн хүнүүдые аргалдаг Хиросимын госпитальдо сүлөө орон байдаггүй. Августын 6-да атомна бомбын эндэ тэһэрһэнһээ хойшо 23 жэл гүйсэхэнь. Гэбэшье Америкын атомна бомбын аюулда дайрагдаһан үшөө 150 хүн тус госпитальдо аргалуулжа байна. Тэдэнэй амиһые абархын түлөө госпиталиин хүдэлмэрилэгшэд ехэ оролдолго гаргана.

Совет ороной Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй хэдэн жэлэй саада тээ бэлэг болгон үгэһэн аппаратура болон инструментнүүд япон врачнуудай хүдэлмэридэ ехэ туһа боложо үгэнэ. «Искусственна бөөрэ» гэжэ нэрэтэй аппарат, шуһанай һудаһа залган оёдог, мүн бусад инструментнүүд атомна бомбын галда дүрэһэн, радиоактивна хородо дайрагдаһан, шархатаһан хүнүүдые аргалха хэрэгтэ тон ехэ туһа хүргэнэ.

Хүн зониие олоор аладаг атомна буу зэбсэг хориho, Вьетнамда хэжэ байһан Америкын эзэрхэг түримхэй дайе болюулха, Хиросима ба Нагасаки городуудта болоһон аюулта үдэрнүүдэй зоболон эдлэжэ байһан хүнүүдтэ туһалха гэһэн уряа доро орон доторнь ажалшадай митингнүүд эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэжэ байна.

Чехословакидахи байдал тухай Ливанай газетэ бэшэнэ

БЕЙРУТ. (ТАСС). Чехословакида боложо байһан үйлэ хэрэгүүд тушаа Ливанай хэблэл бэшэнэ. «Баруун оронуудай империалис бүлэгүүд Чехословакида боложо байһан үйлэ хэрэгүүдтэ анхарал хандуулан, энэ орондохи социалис байгуулалтые унагааха шэглэлтэй болгохые оролдоно» гээд «Аль-Анба» газетэ бэшэнэ. Империалис бүлэгүүд Чехословакидахи социализмда эсэргүү элдэб этэгээдүүдые һайшаан дэмжэнэ. Тиин пропагандын бүхы органуудые гартаа абаад, «либерализаци хэхэ», «демократи хүгжөөхэ» гэһэн һэдэлгые чехословак арадай социалис туйлалтануудта эсэргүүгээр ябуулха хэрэгтэнь туһална.

Иимэ пропагандын гол удхань юуб гэхэдэ, Чехословакиин Социалис Республикын Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргые үгы хэхэ ба ниитын организацинуудай нүлөөе усадхаха зорилготой.

И. Германэй хэлэһэн үгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин газар дээрэһээ шэнэ дайн сэрэгэй болохо ушарые зайсуулан усадхаха зорилготойгоор хэгдэһэн Потсдамай хэлсээнүүдэй шиидхэбэри Германиин Демократическа Республикада бэелүүлэгдэнхэй. Баруун оронуудай империалис бүлэгүүд ба Баруун Германи тэрэ хэлсээнэй шиидхэбэринүүдэй бэелүүлгэдэ һаад ушаруулхые анха түрүүнһээ оролдоһон юм. Потсдамай хэлсээнэй 23 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Баруун Германиин асуудалнуудай талаар Германиин Демократическа Республикын Статс-секретарь И. Герман ГДР-эй радио болон телевидениин воскресениин дамжуулгада үгэ хэлэхэ зуураа, энээн тухай мэдүүлһэн байна.

Баруун Германида Потсдамай хэлсээн мүнөө болотор бэелүүлэгдээгүй, Баруун Германиин правительствын политика дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүнгые хубилгаха хэрэгтэ зорюулагданхай гэжэ И. Герман онсо тэмдэглэбэ. «Баруун Германиин империализмын стратеги хадаа Германиин Демократическа Республикые, Германиин газар дээрэ тогтоогдоһон социалис байгуулалтые усадхалгада, социалис лагериин оронуудта контрреволюци үргэлжэлүүлхэ, Баруун Германиин империализмда түрүүн Баруун Европодо, һүүлээрнь бүхы Европодо булюу һуури олгохо хэрэгтэ зорюулагданхай» гээд тэрэ хэлээ. Баруун Германиин империализмын дотоодынхиье политика мүн лэ энэ зорилгодо шэглүүлэгдэнхэй.

Баруун Германиин Потсдамай хэлсээе бэелүүлдэг байгаа һаань, Европодо эб найрамдал байгуулха ба Германиин хоёр гүрэнүүдэй хоорондо зохид һайн харилсаа байгуулха хэрэгтэ туһалха һэн гээд И. Герман мэдүүлээ.

Хүршэнэр ба хани нүхэдэй хэлсээн

АДЕН. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сейф Ад-Дали гэгшээр толгойлогдоһон Урда Йеменэй Арадай Республикын делегаци июлиин 29-дэ хүршэ Йеменэй Араб Республика ошобо. Тус республикын культурын, национальна хэрэгүүдэй ба нэгэдэлэй хэрэгүүдэй талаар министр Абдалла Окба гэгшэ делегациин составта оролсоно. Аденэй хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, тус делегаци Йеменэй Араб Республикын хүтэлбэрилэгшэдтэй, тэрэ тоодо республикын Соведэй түрүүлэгшэ Абдуррахман Аль-Арьяни гэгшэтэй хөөрэлдэхэ байна. Хэлсээнэй үедэ хүршэ хоёр ороной политическэ ба экономическа талаар харилсаа холбоое саашадань бэхижүүлхэ тушаа асуудалнууд хаража үзэгдэхэ.

Хани барисаагаа бэхижүүлхын тула

ХАНОЙ. (ТАСС). ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Республикын правительство ба Урда Йеменэй Арадай Республикын правительство хоёр оронуудайнгаа хоорондо дипломатическа харилсаа холбоо байгуулха гэжэ хэлсэбэ гээд эдэ оронуудай баталан абаһан коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Дипломатическа харилсаа холбоо байгуулга хадаа Вьетнамай Демократическа Республика Урда Йеменэй Арадай Республика хоёрой хоорондохи хани барисаае улам бэхижүүлгэдэ зорюулагданхай гээд мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Һэжэг түрэмөөр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Рейе сүүдлэхэгүйе хүсэдэг, оролдодогшье хүсэнүүд Холбоото Штадуудта ажал ябуулга хэнэ. Рейеын сүүд дээрэ харагдахагүйн тула тэдэ хүсэнүүдэй юушье хэжэ болохо байһанда би этигэнэб»,—гээд негритян арадай элитэ ажал ябуулагша Мартин Лютер Кингые алалгада хабаадалсаһан Джемс Рей гэгшые сүүд дээрэ хамгаалха А. Хейнс Мемфистэ журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Мүнөө үедэ Джемс Рей Мемфис городой түрмэдэ сүүдэйнгээ болохые хүлеэжэ байдаг. Тэрэ сүүдынь байгша оной ноябрь һарада болохоор багсаагдана.

УРДА ВЬЕТНАМДА БОЛОЖО БАЙҺАН ДАЙН

ПАРИЖ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд июлиин 29-нэй һүни Сайгонһоо 390 километр холо оршодог Фуиен провинцидахи Туйхоа гэжэ американска авиабазада гэнтын дайралга хэбэ.

Добтолгын эхилхын урда тээ ракетнэ ба минометно хүсэ ехэтэ буудалга болоо. Сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд авиабазын баруун таладахи самолёдуудай ниидэн гаралаг ба һуудаг харгые хэды часай туршада эзэлэн байгаа. Франс Пресс агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ добтолгын үедэ Америкын транспортна хоёр самолет үгы хэгдэһэн, бусад техникэ хэрэгһээ гаргагдаһан, авиационно баазадань ехэхэн хохидол ушаруулагдаһан байна.

Энэл үдэр Урда Вьетнамай патриодуудай шанга добтолгодо, тэрэшэлэн оронойнь центральна талын, Сайгон шадарай. Меконг мүрэниие зубшажа байһан марионеточнэ сэрэгүүд доб... ороо.

Июлиин 28-да сүлөөрэ... арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ... гүүд Куавьет гэжэ мүрэн ... Америкын ашаа зөөдэг 4 ... минээр үгы хээ. Тэдэ ... нууд Донгха гэжэ американ... зада ашаа зөөжэ ябаһан юм. ... сагдагша гол дээгүүр пароход... дай ябалга хоригдоо.

Урда Вьетнамай ниислэл ... һоо 40 километрэй зайда ... дог Чангванг шадар шанга ту... даан боложо байһаар. Энэ ту... даанда американ сэрэгэй ... довани ехэ хүсэтэй «В-52» ... лэй бомбардировщигуудые ... лэнэ.

Донангһаа урагшаа 70 ... метртэхи Куангнгае гэжэ ... кан аэродром Урда Вьетн... патриодуудай минометно бу... гада оробо. Мүн тэрэшэлэн ... гонһоо баруун хойшоо 35 ... метртэ, баруун урагшаа 155 ... лометртэ байһан марионет... сэрэгүүдэй командна пост... миномёдоор буудуулаа.

ОСНАА-гай саг үргэлжын секретариадай мэдүүлгэ

КАИР. (ТАСС). «Өөрынгөө американ эзэдэй захиралтые бэелүүлэн, Сайгоной засагаархид Вьетнамай национальна демократическа ба эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй союзай ЦК-гай түрүүлэгшэ Чин Динь Тхао гэгшые, тиихэдэ энэ организациин үшөө 9 хүтэлбэрилэгшэдые саазалан алаха гэһэн сүүдэй шиидхэбэри заочноор абажа, шэнэ хорото аашаа таргаба. Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын организациин (ОСНАА) саг үргэлжын секретариадай июлиин 28-да тарааһан мэдүүлгэ соо энээн тухай хэлэгдэнэ.

«Америкын империалистнууд болон эхэ орондоо урбагша Тхиеу-Као Ки гэгшын бүлэг заатагүй панхаруудтаха байһанаа уридшалан мэдэжэ, фашис алуурша... арга хэрэглэн, национальна ... лөөрэлгын хүдэлөөе дарахые ... дэнэ гээд,—мэдүүлгэ соо хэл... нэ.—Гэбэшье Америкын импе... листнууд болон Сайгоной ... нүүдэй хорото муухай шэнэ ... дэлгэ Вьетнамай арадай тэ... дурагүйтэлгые үшөө ехэ... өөрыгөө сүлөөлхын түлөө тэ... дэ дүүрэн илалта туйлат... үшөө шангаар тэмсэхыень ... жуулха байна».

Америкын туһамаршад—С... гоной бүлэгөөрхидэй энэ фа... аашые зэбүүрхэн буруушаа... вьетнам арадай эрхэ сүлөөе ... гаалгада эрид шууд бодох... Ази ба Африкын арадуудай ... найрамдалда дуратай бүхы х... нүүдые ОСНАА-гай саг үргэл... секретариат уряалба.

Баалалтын политика

КАИР. (ТАСС). Арабуудай Нэгэдэмэл Республика ба Суданһаа ута утаһатай хлопок США-гай худалдан абахые хориһон тухай Америкын Холбоото Штадуудай конгрессэй баталан абаһан шиидхэбэриие тайлбарилан, «Аль-Ахбар» газетэ редакционно статья толилбо. США-гай ондоо оронуудта хүргэдэг экономическа болон финансова туһаламжа хашалта, баалалтын политикада хэрэглэгдэжэ байһыень конгрессэй шэнэ шиидхэбэри үшөө дахин гэршэлэн харуулна гэжэ тэрэ статья соо хэлэгдэнэ. Ондоо, хүгжэлтэ багатай оронуудтай харилсаа хэхэдээ США энээнһээ ондоо ямаршье ёһо гуримуудые баримта... гүй.

Америкын Холбоото Штад... ОАР-та иимэрхүү ондоошье ... шалта, баалалтануудые хэ... һэдэһэн юм гээд газетэ за... Тиин Асуанай плотинын бари... да урьһаламжа үгэхэ дурад... һаа арсаһан, шэниисэ урьһал... болиһон, ОАР-та финансова ... һаламжа үгэхэеэ болиһон бай...

Америкэ бидэндэ ашатай ту... тай нэгэшье дурадхал хээгүй... «Аль-Ахбар» газетэ онсо тэм... лэнэ. США-гай правительст... энэ хашалта, баалалтын поли... ка дэлхэйн арадуудай хоро ... салгана.

Конституцида эсэргүүгээр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкын правительствын Вьетнамда ямаршье соносхолгүйгөөр хэжэ байһан дайнда эсэргүү хүдэлөөн Холбоото Штадуудта зааханшье һуларнагүй.

Сэрэгэй албанда һургуули гарахын тула Форт-Мид гэжэ сэрэгэй баазада асарагдаһан 100 гаран резервистнүүд армида абтаһан ушараа «Холбоото Штад... дай конституцитай зохилдоногү... гэжэ мэдүүлээ.

«США-гай конгресс Хо... Вьетнамтай дай эхилээбди гэ... хэзээдэшье соносхоогүй, пре... дент орон доторое онсо бай... тогтоогоогүй»,—гэжэ резерви... нүүдэй Бальтиморой округ... сүүдтэ эльгээһэн гомдол до... хэлэгдэнэ.

АФРИКЫН ОРОНУУДААР ЭФИОПИ. Тосхоной үйлсэдэ. ТАСС-ай фотохронико.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

ЭЛДЭБ ҺОНИН ◻ ЭЛДЭБ ҺОНИН

ШАТАР

БЭРХЭШЭЭЛТЭЙ ТУЛАЛДААН

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эрхим шатаршадаймнай ээлжээтэ арбан хоёрдохи, арбан гурбадахи уулзалганууд урданайхиһаа һонирхолтойгоор үнгэрөө. Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан Власов ЛВРЗ-гэй чемпион Солдатов хоёр бүхэ ехэ тулалдаануудые хээ ха юм. Эгээл энэ үедэ Власовай харангүй алдуу хэжэрхимсээрнь Солдатов тэрэниицень һамбаашалжа, урмагүйхэнөөр шүүгээ юм. Тиихэдэ гурбадахи һуурида ябаһан хүдөө ажахын институдай багша Мункуев илангаяа һүүлшын уулзалгада һайнаар наадажа, очко бэшүүлһэн байна. Саашадаа шатаршан Гонзолевский Красновые шүүбэшье, Самаринда илагдашоо. Үнинэй шатаршан Сумкин Сампиловта илагдаад, Салтановтай тэнсээ. Удаань шатарай хюлгэ дээрэ уулзаһан Иванов Солдатовые, Черноскутов Телешевые шүүгээ. Энэ уулзалгада Солдатов Черноскутовтай хойшолуулагдаһан партяа наадабашье, эбэй ёһоор дүүргээ. Үлэгшэ нааданиинь хойшолуулагданхай.

В. МАМИЛОВ.

ТУХЭЛ ШАРАЙГАА ХУБИЛГАНА

Улаан-Үдэ хотодомнай олон дабхар байрын гэрнүүд, үйлэдбэриин байшангууд, магазинууд, һургуулинууд үдэр бүри жэрылдэн бодожо, танигдахаар бэшэ болджо байнхай. Октябрьска районой Ципиканская гудамжаар 25-дахи һургуулиин шэнэ байшан баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Энэ шэнэ һургуулида хотымнай ажалшадай 960 үхибүүд һураха байна. Мүн тиихэдэ автомашинануудай ябахын аргагүй нүхэ хобоо болошоһон Карл Марксын нэрэмжэтэ үйлсэ мүнөө елэн хара асфальтаар хушагдажа, харгынь хоёр талаар һөөг бургааһад һуулгагданхай.

Харин мүнөө Комушка тосхон тээшэ зурыһан үргэн дардам харгые асфальтаар хушаха хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байнхай.

Д. КОЛМАКОВ.

ДҮРШЭЛТЭЙ НАЙМААЛАГША

Улаан-Үдэ хотын Карл Марксын нэрэмжэтэ гудамжаар оршодог 17-дохи хилээмэнэй магазиниие даагша Татьяна Коденова сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Энэ нүхэрнай аяар 15 жэл таһалгаряагүй худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ хүдэлжэ, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон. Тиимэһээ тэрэнэй хүдэлдэг магазинда ороходо ариг сэбэр, шэл витринэнүүдынь нарин нягтаар шэмэглэгдэнхэй байдаг.

Худалдаа наймаашадай үнгэрһэн һайндэрые Татьяна Коденова ажалайнгаа эрхим бэлэгээр угтааһэн. Хараалагдаһан долоо һарынгаа түсэбые болзорһоонь 7 хоногоор уридшалан дүүргэжэ, дүрбэ мянган түхэригэй кондитерска, эдеэ хоолой зүйлнүүдые түсэбһөө үлүүлэн худалдаһан байна.

Үргэн ниитэ ажалшадайнгаа эрилтые хүсэдөөр хангажа, мүн түсэбтэ табан жэлэйнгээ гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид—декабриин 5 болотор дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн оролдожо байнхай.

К. ДИМОВ.

ТОБШОХОНООР

Г. Ефимовэй хүтэлбэрилдэг Тарбагатайн хэлхээ холбооной отделениин хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн хэдэн жэлэй туршада хараалагдаһан түсэб даабаряа болзорһоонь урид дүүргэжэ, республика дотороо суурхадаг болонхой. Эдэнэрэй туйлаһан амжалтын «нюуса» гол түлэб социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, һара, недели бүри дүнгүүдыень согсолжо, мүн тиихэдэ үргэн ниитэ ажалшадайнгаа дунда хэблэл тарааха талаар нилээдгүй ехэ хүдэлмэри ябуулдагһаань дулдыдана гэхэдэ алдуу болохогүй. Гэбэшье эбтэй эетэй эндэхи коллективэйхид байгша ондо 26 мянган түхэригтэ хэблэл тараахаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм. Энэ социалис уялгаяа дүүргэжэ, дахинаа республика соогоо түрүү һуурида гаража, дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Н. ХАЗАГАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ургаса хуряалгын урда тээ» гэһэн түрүү бэшэг. Үбһэ хуряалгаар материалнууд. «Республикын ажалай алхам» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Шэнэ Үдэ» газетын редактор Ф. Хандархаевай статья. «Гүрэнэй аша туһада» гэһэн В. Кривогорницынай статья. Түрэл орон доторнай. В. Носовой «Үдэр бүри —бэдэрэлгэдэ» гэһэн статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Тариалан ба сабшалангай газар хамгаалха» гэһэн Б. Цыденжаповай статья. Залуушуул болон студентнэрэй юһэдэхи фестивалиин материалнууд. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спорт Нютаг нютагай һонин. Соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта бороо орохо. Баруун-хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 8—10, үдэрынь 24—26 градус дулаан байха.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23. промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81. информации — 34-05. общественная приёмная — 56-02, машинное бюро — 57-63. фотолаборатория — 33-61

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР

Н-01735. Зак. № 630.